

వతిదినము ప్రకటింపబడును

309941

Vol. 7.

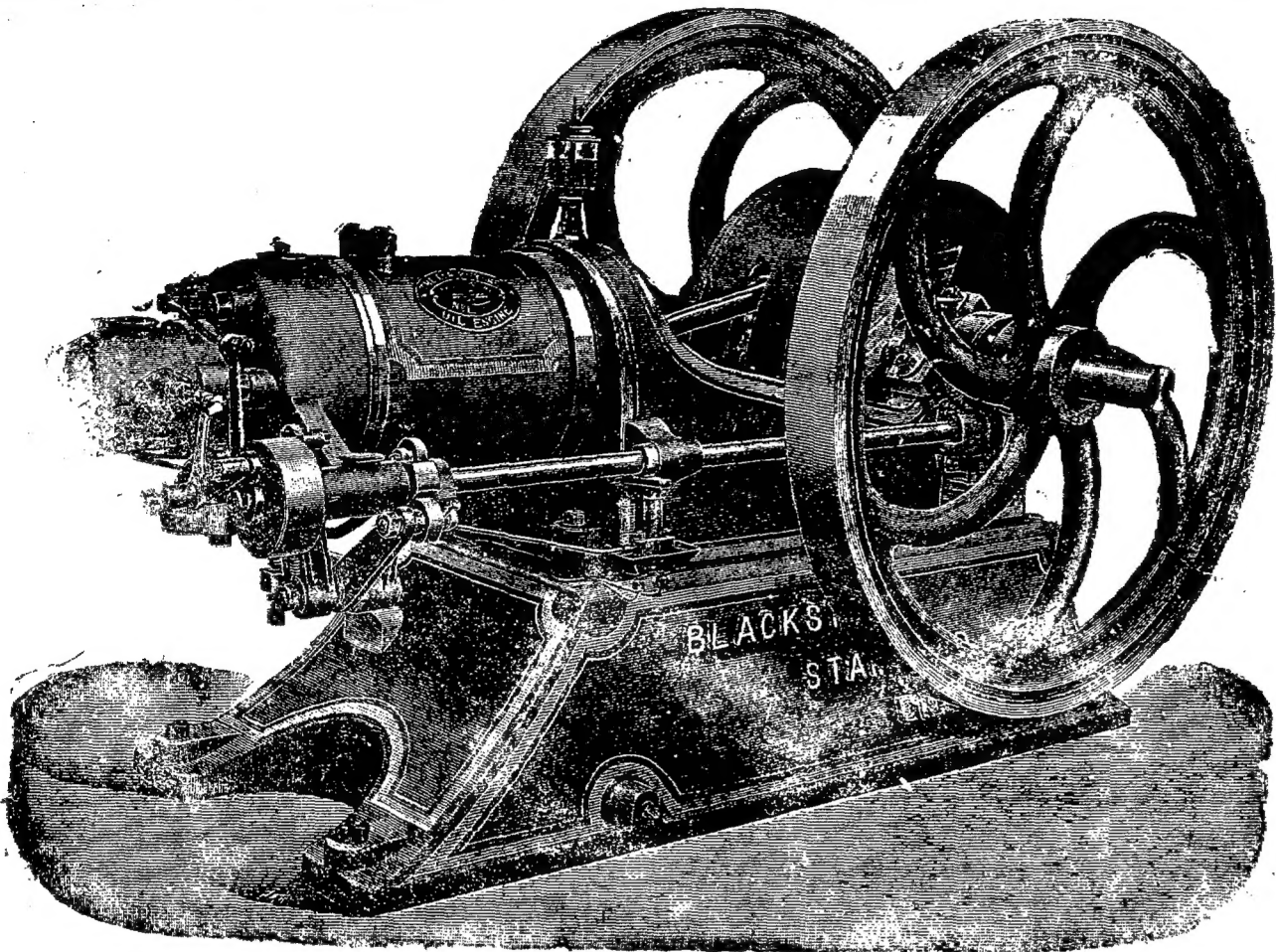
సంపుటము. 2

చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం సెప్టెంబరు నెల 18 తేది శనివారము

No. 141.

రాష్ట్రవామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ షష్ఠి ౭.

నందిక గళం

బ్లాక్ స్టాను ఆయిల్ ఇంజనులు.

దీనినివాడము, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి కనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినది.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టాను ఇంజనులు కనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తీర్చిదిద్దినది. క్రూర్తియైన వివరములకును ఫరతుకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు మొట్టా:

మార్వలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ బజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గెయాన్ చందుగారి

పట్టు వాయిలు,

పట్టు పర్తింగులు,

పట్టు కోటింగులు,

పట్టు చీరలు,

పట్టు దోవతులు,

పట్టు రిబ్బన్లు,

పట్టు శాటిన్లు,

పట్టు చేరుమాట్లు,

పట్టు డ్రాయిలు,

పట్టు క్రీపులు

వాణ్యమునకును, ధరలకును

25 సం॥లకు వైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు:

జేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సం॥రమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యన్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

నెం 1 బొత్తి 1-1/2 ను 0-4-0 న. సి. బొత్తి ను 0-2-0

12 బొత్తుల ను 2-2-0 " " 0-2-0

మేలైన మద్రాసు సాదానన్యము.

నెం 1 బొత్తి (24 కు) 0-14-0, 2. సి. బొత్తి 0-5-0

నెం 1 బొత్తి (120 కు) 2-2-0, 2. సి. బొత్తి 1-0-0

టి. సి. వాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 రంగల్లాపేట, పొడకలపేట పాట్లు, మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి

హార్టోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని పురుషులు, స్త్రీలు అబాగ్రతచే పోగొట్టుకొనిన ఇంజనును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తిప్పక దీనిని వాడుడు.

క్రతి మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును.

మీ వైద్యునికి

ట్రైపు సోజను అను దివ్యోపధము

ఆరిమూత్రమునకు పేరుపోయిన కని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈ వ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని పలచ అడుగుడు.

అన్ని మందులపాపులలో దొరకును

G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అమృతాంజనం దీప్తివారి శోషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోపధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

మనము కాననకలకులకు తెల్లము, తెల్లము గనుక మనము చేయునది తెలియ లేదు కొందరు గుండెనమును. ఇది పొరబాటు. కాంగ్రెసులో ప్రమాదముచేసిన వారము, గాంధీ గారి విభాషనము ఒప్పుకొన్నవారము, ఈవారమునాటికి వేరములోనుండు వోటరులకు నచ్చుకొన్న మనముగా వారికిచ్చిన వోటువేయు నిధికారమును నిరాకరించు చున్నామని వారి చేత తిరస్కరముల పొందుననించి, వారిచేత దక్కరము చేయించి, ఆవారిచేతను యెప్పటికప్పుడు ప్రయోగించు చుండినయెడల, కొద్దిమందిచేత యెన్నుకొనబడు మన కాననకలకులకు సభ్యులు మనకు నిజమైన ప్రతినిధులు కారనియు యిప్పుడు రాజ్యాంగ క్రమములో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణలకు ప్రజలు కృతజ్ఞులందున్నారనియు, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము మన ప్రజలకు ఈయనలనున్నదనియు లోకమునందు చాటిచెప్ప గలుగుదుము. కాబట్టి, వాటియ వారుచేత గాంధీగారి విభాషనము ఆమోదించుటయే యుక్తము.

మీరు, యోమిదన ఇవయములలో అసగా ప్రేమకా కొర్రులకు నర్కారహితకాలములను బహిష్కరించవలెనని గాంధీ గారిచేత ఒప్పించుట కొంతమేర. న్యాయస్థానములు న్యాయ వాదులు అందఱేనుండవలె యీయన యిట్టిప్రాయ మెన్నటికిని కాదు. (బ్రిటిషుకొర్రులను వోట్లవెల్ల, అప్పటివరకు కొర్రులకు మనము స్థాపించుకొని పూర్తిల నందరిని ఈ కొర్రులకే వచ్చు నట్లు యిప్పుడే న్యాయవాదులందఱు ప్రయత్నించ వలయును. జుర్రులకైత్రులను యెట్టివైనను, ఒప్పుకొనిన మొండిపాట్లను కొండవలెయు గనుక, వారు ముఖము కొర్రులకు తెల్లక మానకు. అప్పుడు యెదుటి పాట్ల అక్కడికే తెల్లక రప్పకు. మీరుభయములకు న్యాయవాదులు అందుకు అవసరమును. ముఖము క్రిమినల్ కొర్రులందఱు కప్పకు. కొన్ని నేరములకు మనము రాజీనామయెడల మనకు లా ప్రకారము తీరకకప్పుదు. మనము నేరములను విచారింపి తీర్చిచూడదు. నర్కారహిత ఉద్యోగియును జరిగించు అన్యాయములకు వారి కొర్రులలోనే పరిహరమును పొందవలయును. ఈ విషయములన్నిటిలో మన ము ముఖము కొర్రులకు పోతుండి, వానించుకొనవలెదల, బలహీనులు బలవంతులచేత బాధపడవలసినవచ్చును. ప్రజలను న్యాయవాదులను ముఖము కొర్రులకు పోతుండ సాధ్యమై నరకభరణ మనలో మనకు సంభవించు రికాయలను అన్ని ప్రేమను కొర్రులనుండా జరిగించుకొనిన వేదములను గాంధీగారి యిట్టిప్రాయముగాని వేరములో కగ్రము దుర్మార్గుల అందరియు, కాబట్టి కొర్రులు న్యాయవాదులు అవసరము లనియు ఆయన యిట్టిప్రాయ మెన్నటికిని కాదు. ఈ కలియగ ములో దాక్షిణ్య కొర్రులకు వృద్ధులొడిగి యీ గీడు వృద్ధి పొందుచు నేయుండును. మన న్యాయవాదులు ముఖము కొర్రులకు పోయెదల జనులలోని అన్యాయ కలనములను నశించుకొని అన్యాయములకు యెడము యిచ్చిన వారమగుదుము. దుర్మార్గులనుంకకాలము న్యాయ స్థానములకు కూడ నకు నరమే. అన్యాయస్థానములు (బ్రిటిషు కొర్రులకాక, మన అన్ని ప్రేమను కొర్రులుగా నుండవలెను. కాబట్టి వీర్రులలో కొందరు పెన్నెను పుచ్చుకొన్న జడ్జీలను, అప్పటివరకు కొర్రులుగా యే ర్పడిన యెడల, వీరియెదుటనే, తక్కిన వీర్రులకు క్షమించుకొని తరపున వాదించవచ్చును. జడ్జీలు, నూటికి అయిదురూపాయిల చొప్పున ప్రతికేసుకు ఉభయ పార్టీలకునను వసూలు చేయవచ్చును. పార్టీలు, కాదు వీర్రులకు పెట్టుకొనవలసిన యెడల, వారికి వేరగ ఫీజు నేర్పాలు చేసికొనవచ్చును. ఈ కొర్రులలో తిరస్కరము ప్రకారము యేపార్టీ అయినను ఆమూ జరుగుటకు అటంక పెట్టినయెడల, దానినిబట్టి ముఖము కొర్రులలో వీక్రియ కాక రప్పకు అప్పుడు ఆకొర్రులనుండా ఆమూ అనేసికొనవలెను తప్పకు. పెద్ద పెద్ద వాటియ పాఠశాలలకు స్థాపించుచు, యిప్పుడున్న నర్కారహిత పాఠశాలల నెట్లు ప్రేమకా బహిష్కరించ గలుగుదుము, అట్లే అప్పటివరకు కొర్రు

లు స్థాపించినకొర్రు, ముఖము కొర్రులు భారీయగుచుండును. నర్కారహిత, కొర్రులను స్థాపించుకొనిన వచ్చు ప్రభుత్వము అట్టి కొర్రులకు న్యాయమును ప్రజలకు కలగజేయ గలుగుదుము. కాబట్టి యిప్పుడు కొర్రులను వృత్తికములలోనే తీరునము వేరుగా మనము అప్పటివరకు కొర్రులకు స్థాపించ వలయును.

నశ్యము సాదా లేక సుగంధం
సమృద్ధములో వందములు. కా న ల యు వా ద
(కాయవలయును. 4 కలములు 0.7-0, 1 కి 8.8-0, 1 బుడ్డి 0.5-0, 1 నేరు 8.0-0
ఎస్. పి. అంబర్, 97, కగదాల పేరి, మదరాసు.

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూర్ణము
వేడియైన వేదాంతముగలవారికి యిది మెంతునే మన కాంతిని చూపవలె కలగజేయును. రక్తమును కుశ్రుతమునకు నరులకు వలయును. వేదమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. శ్రీ పురుషులకు అత్యుత్కృష్టములగు బల కా త్యానములు కలిగించి కాంత్యుత్కృష్టములగు నున్న బల్య సంధమునందుండు వరుమనాంశక్రియ యిదియే. ఈ రాజావళ మును నేరించిన కృష్ణావ్యయనంకి, మిక్కిలిబలమును, వీర్య వృద్ధిని, యావనముఖమును, శుభాసంపాదించి, అయ్యర్పణి కలిగించుటయేగాక పునర్యమును పొందించును. దర్శి 1-1 మా 2 లు వి. పి. ఖర్చు అ 4 లు. (దిన 2288 వార 714) పి. ఆర్. జనార్దనంశాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

మలయ చందనము

గోరేయ అను నొకగోరమునకు వేదాంతము రాజనంధానములలో నుక యోగించుటకు వీర్యముకలది; కావుననే వర్ణములేదు. పిడికారీ భయ నక్కలలేదు. ఎటువు, తెలుపు, తగువు అను మూడు రంగుల నొక గోరము ఎంత వీరముగా నుండినను మూడవరూప గుణము కానించును. శ్రీలక్ష్మణుడు వ్యాధికిబాధ నిది పీరింగితబ్బు పోటులలోనయించినది. కాబట్టి ముగ్ధులదననది. దర్శి 2-4

2. చందనీ—మలయచందనమునకు అనుబంధము. 2.5 దర్శికి సరికము చందనీ నీపా (నీరుది) 1-2-0 నిరేచనపటి (మృతకోక నిరేచనమును) నీపా 0.8-0 అమృతగుడికలు (100 కాంటూల మృతము) 0.4-0 వాగరఖండము (అట్టిలే లేనప్పుడు) దర్శి 2.0-6 గంధరకపార్శ్వనీ, రాయవరం, (గోదావరి)

కొత్తపరకు పౌంతుక వేనాలుధరపరసము

బాటర్ మెకా నేర్తి 8-8-0	స్వాక 5-0-0
నెల్లు పిల్ల 8-8-0	బాకబర్లు 2.0-0
నెల్లుకా 210 8-0-0	బూబర్లు 2-8-0
బిల్ల కంపాల్ 8-12-0	వెండి కిక్కు 0.14-0

గిరి బ్రదర్లు, నేషనల్, ట్రిప్లికే, ముద్రాన

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము
ఈ అత్యుత్కృష్టములలో వర్ణనీ గారనీ, యొగవృద్ధి, సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంగ్లీషులు, మౌర్యకావ్యము, భూతవైద్యము, యింగ్లీషులు, అమెరికావాని చిట్టచేత మనము విశిష్ట విశిష్టములగుట. ఇంతేగాక మనమున్న మాయమయెటం, మునిషిచెట్టును పుట్టించుట, నీకములో నమోదించుట, కేరీరములేని వలకాయితక ముంటాడించుట, భూమిపైను గలముప్పైన గాతిలో మనమున్న విరాధారము న నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అత్యుత్కృష్టముగా మేటికే చేయగలరని గాఢరంజి యిచ్చుచున్నాను. తీనికల 4-0-0 యులు. (2118) పి. ఆర్. జనార్దనం శాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి
(547) నెక్యూరటీకేసు (1437)
స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు
ప్రతి 1-1 యు 0-14-0.
వండిత మదన మోహన మాళవ్య గారి జీవితము, వంజూబు అల్లరి
ప్రతి 1-1 యు 0-8-0.
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 292, ఎస్.ఎస్.రోడ్, చెన్నపురి. ఈ కంటి అడ్రెస్సు—వావిళ్ల, మదరాస్.

విప్రవంశము.
ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వముయొక్క సౌకర్యమునబట్టి ఆంగ్లము హిందూజాతీయంకమును వ్యాపించియుండుటచే సంబంధపాంధ క్యములలో వలగోరములు తెలియక చాలా తిక్కుతడు చుండుటచే వంద్రాదియులు అని చెప్పకగిన మహారాష్ట్రము

2. ఆంగ్లము, ద్రావిడులు, కర్ణాటకులు, మూర్ఖులలో గల నియోగి, వైదిక, జుర్రు, లింగధారి, వైష్ణవ, వాజననీయ, తెలివాడు, తెలుగాయులు, వైష్ణవన ద్రావిడ మొదలగు 91 కాభాభేదములలో ప్రభుత్వమైనవరకు ప్రతికాభుత్వ వేదవేదిగా ఇంటిపేరు గోరము, (వర, నివశించియుండు ప్రవేశములు చేర్చి విశ్రవంక మను పేరిట ఒకగ్రంథము బ్రచు రించవలెనని గాన ఈ శక్తికాపాతకులందఱు కామకాభ వారెనది. ఇంటిపేరు, గోరము, (వర నివాసధములను వివర ముగా వాసి సాధ్యమైనవర కర్మలలో ఈదిగువవారికి బంధ గోరనను. ఇదివరకు సంపాదించినది. చాలా గలవు. పుస్తకము గా ప్రయించక పూర్వము నవరణ చేయవలెనది ఇట్లు ప్రచు రించుటకు కారణమైనది గాన ఆలస్యము చేయక ప్రతి బ్రాహ్మణుడు తమకు తెలిసినవర నముఖాయుషి బంధ గోరనను.

సత్తిరాజు నీరామయ్య పంతులు, కంటే, వాగంధోబ్బ, కృష్ణజిల్లా

ఇండియన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీ నేకంవెని, 40 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

పాక్స్ మన్ స్ట్రీ, రాబున్ ఆయిట్, గ్యాస్ యింజనులు, బాయిలర్లు, నీటిపంపులు, మీటర్లు, లేతులు, బెల్లింగులు, హల్లులు, డాంకిపంపులు, రైస్, దూది ప్యాక్టరీ వగైరా సామానులు యావత్తు విరివిగా నీలవచేయబడును. మీకు కావలసిన సామానులకై మమ్ములను విచారింప గోరెదము.

వ్యాపారము, ధరలు.

చెన్నై పురి-శుక్రవారము

వాటూల వ్యాపారము మందముగ నుండెను. మంగళవా రనునదియు బహుశ్చేయముండెను. పూర్వము తెలిసినదాని కిది ఇప్పుటికిని అంతరాలతమము కానరాదు. బొత్తిగ వేరములు లేకపోలేదు. కొంతబుత్తురవాటాధర ప్రారంభములో రు 321 అ. ప్రతి రు 800 అ. ఉండెను. తరువాత ప్రెమనాటూలు రు 475 అ. బక్కింగునూ మిల్లు రు 800 అ; స్పెన్సర్ రు 85, అలయన్స్ బ్యాంకు రు 95 అ; కర్నాటక మిల్లు రు 975 అ. నగదుబాట నిలకడగ నున్నది. బ్యాంకుకెడెలో మా రుచేను. మారకపుధర కొద్దిగ పెరిగెను.

బ్యాంకు టెలిగ్రాము ప్రాన్సిఫరెన్స్ పెన్సిలు	22 8/8
బ్యాంకు దర్శిమాండ్ పెన్సిలు	22-7-16
బ్యాంకు కొనుగోలుకర్తమాండ్ సీమన్స్ పెన్సిలు	28-5-82
8 నెలలవాయిదా	28 5/8
6 నెలలవాయిదా పెన్సిలు	24-8-16
అమెరికాదాటరలు అమ్యకపుధర నూటికి రు 810 అ., కొనుగోలు 100 కి రు 390 అ.	

వాటాబ్యాంకు అమ్యకపుధరమాండ్ లేదా టెలి గ్రాము నూటికి రు 100 అ.

హంకాంగు బ్యాంకు అమ్యకపుధరమాండ్ లేదా టెలి గ్రాము 100 దారులకు రు 240 అ.

మంగుపా అమ్యకపుధర వాయిదా మాండ్ లేదా టెలి గ్రాము 100 టిలకు రు 885 అ.

జపానబ్యాంకు అమ్యకపుధరమాండ్ లేదా టెలిగ్రాము 100 యెన్కు రు 155 అ.

జపానబ్యాంకు కొనుగోలు 60 రోజుల వాయిదా 100 ఎన్కు రు 148 అ.

ప్రెయిమ్మిలోని దారుల బ్యాంకుల అమ్యకపుధరమాండ్ ధర 100 దారులకు రు 125 అ.

అమ్యకపుధర మాండ్ ధర 100 దారులకు రు 115 అ. చెన్నై పురియందలి మారకపుధర తిల్లు కలపు.

బ్యాంకుల అమ్యకపుధరమాండ్ ధర పెన్సిలు	22-7-16
కొనుగోలుమాండ్	28-5-82
8 నెలలవాయిదా	28 5/8
లండనులో వెండి కొనుగోలు 1 కి	60 8/4
న్యూయార్క్ లో చెల్లియటకు లండనుధర	346 1/2
లండనులో చెల్లియటకు ప్యాసిఫిక్ ధర	58-85

వెండి బంగారములు.

వెండి బంగారముల ధర లెక్కను మర్చి పెరిగిపోయెను. బంగారపుధరలో 1/4 రూపాయవరకును, వెండిలో రూపా యవరకును ఎక్కిరయ్యెను. బుధవారము ధరలు కొద్దిగ పెచ్చి శుక్రవారము మరీ పెరిగిపోయెను. హాల్ ఫిరకును, వాయిదాధరలకును అంతరాలతమము కాన్పించుటలేదు.

బంగారము హాజరు	రూ 28-15-0
హాంబురు టింకరాల హాజరు	28-12-0
మొదటివాయిదా	28-15-0
వెండి.	
వెండి 100 రు కి రూ	108-8-0
మొదటివాయిదా రూ	108-8-0

మాది.

క్రత్తివ్యాపార మంత ప్రాప్తవాకరముగ నుండు నను క్రైస్తవము కలుగుటలేదు. సీమయందు బట్టలవ్యాపారము క్రంగి పోయినదని నడుపుచున్నాడు. మొత్తముమీద సిలికను లను కూలముగ నుండలేదు. హాంబురుయందు ధరలు మందముగ నున్నవి.

గారము	రు 245 అ
అమూనలి	280
కాంబోడియ	485

లికర్మునందు 15 వ తేదీన క్రత్తిధర తిలుగుండెను -

అక్టోబరు వాయిదా	19.77
జనవరి	18.71
మార్చి	18.16
మే	17.64
అమెరికా యందలి న్యూయార్క్ నందు ధర లెటు అండెను:-	
అక్టోబరు	27.68
జనవరి	28.95
మార్చి	28.18

స్థానిక వార్తలు

శిలపు:—ఈనెల 24 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మోహరము మందుగవుటచే, నాడు క్రభుక్తపు సెలవుదినముగా బరిగించెదమను.

దేశభక్తన్ లిమిటెడ్డు:—ఈ కంపెనీ కాలా దాటల సాధారణసభ యొక్కటి యీనెల 22 వ తేదీ సాయం కాలము 5-80 గంటలకు రావచ్చుట బహుశోద్ధున నున్న నె 52 రు గృహమున జరుగును. అవ్వతీర్చువాని వేర్పరుటకు మాన్సు గుంప జరుగును.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారి కొక లేఖ:—మదరా ను విశ్వవిద్యాలయమున పట్టభిక్షతో కృతార్థులయిన 9 గురు గంటూరునుండి శ్రీనివాసఅయ్యంగారిని, రానున్న కాననగర్ కు తమ అభ్యర్థిత్వము వదలుకొనవలసినదని కోరిరి- అని గొల్ల ప్రాడి కితారామకాశ్రీగారు వెల్పుచున్నారు.

మదరాసు వండిత సంఘము:—ఈసంఘము తరపున మొకసభ యీనెల 20 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 5-80 గంటలకు మార్కెట్టు పేట మైక్రాము మందిరమున జరుగును. మదరాసులోనున్న అన్ని పాఠశాలలలో నుపాధ్యాయులుగానున్న వండితులు రావచ్చును. వండితుల వేరములను గూర్చి క్రభుక్తమువాటి తెల్పుటకుగూర్చి ఆలో చించుటకును.

రానున్న కాననగర్ యెన్నికలు:—మద రాను పురమునకున్న స్థానములలో నొకదానికి జి. వి. గోపాలస్వామి మొదలగు గా రిదివర కభ్యర్థులుగా నుండిరి. వేరము సభా తీర్మానము ననుసరించి తా మికయందు తక్కువది క్రయమివ్వవలసి తెల్పుచు తమ అభ్యర్థిత్వమును వదలు కొనినారు.

మదరాసురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్య దర్శిరాజీనామానిచ్చుట:—నహాయ నిరాకరణోద్ధుడు ము తమ కనమృతముగా నుండుటచేతను, క్రత్యేక వేరము మ హాసభ దాని నామోదించుటచేతను అభిలషారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు కాఖండిగు మదరాసు రాష్ట్రీయసంఘమున కి కమందు. కార్యదర్శిగానుండ నివ్వనులేదని తెల్పుచు, మహమ్మ దు సాదుల్లాబాదుసా సాహేబు బహద్దర్ గారు తక్కువకి రా జానామాకు వెల్పుకృతికను అభ్యర్థులకు వండిరి.

నీలివంట (1920-21)

(క్రయముల సంఘమువారు)

(1918-19 సంవత్సరములో నలభైమరు 5 వత్సరముల చెన్నై పురి రాజధానిలోని నీలివంట వంట నగటున (లిటిఫు ఇండియాలోని వంటకు నూటికి 54.8 వంతున నున్నది.)

చెన్నై పురి రాజధానిలో వండింపబడిన వైకల్యము 1 వ పెన్సెంబరు వరకు 59,000 యకరములు. గతవత్సర మీ కాలములోనే 65,800 యకరములు వండింపబడినది. నూటికి 10 వంతున తగ్గినది. ఈ తగ్గుదల ముఖ్యముగా గుంటూరు, నెల్లూరు మండలములలో నున్నది. ఫలసాయము రమారమి 600 టన్నులున్నవి. జిల్లాలవరకు నీ క్రింద జూడబడినది.

జిల్లా	1వ పెన్సెంబరువరకువండింప వచ్చు X బడిన వైకల్యము 1919-20 తగ్గుదల—	
ఉత్తరనర్సాపురము X	88,600	80,500 — 8,100
నెల్లూరు		
దక్కను	7,800	7,700 — 100
ఇతరవాట	18,900	20,800 X 1,900
మొత్తము	65,800	59,000 — 6,800

గవర్నమెంటు గుర్రములు

8 1/2 కడ్డీ రూపాయ క్రయములు	రు 57 1/2 మొదలు 58 1/2
5 1/2 ,, యుద్ధగుర్రములు 1921	రు 99 1/2 ,, 100
5 1/2 ,, 1922, 1923	రు 98 ,, 99
5 1/2 ,, 1925	రు 98 1/2 ,, 99 1/2
5 1/2 ,, 1928	రు 99 ,, 100
6 ,, 1920, 1920	రు 100 మొదలు 100 1/2
మారకపు ధరలు.	
రు 1-8	పి 1-10 8/8
దర్శి	1-10 7/16

డిప్రెస్సివమునకును యొక్కయు, నబుబడ్డీల యొక్క యు వేరవాఖ్యర్థినిగూర్చి వట్టిట్లు నర్వీకు కమిషన్ వారు చేసిన నలహాకు, భారతసామ్రాజ్య కార్యదర్శి ఆమోదిం చెను. మదరాసు క్రభుక్తమువా ర్క్రింది విధమున వేరముల వేర్పరుటకు.

డిప్రెస్సివ మనసభ హాదాలో, అక్రింగుగాను, నబు బ్రోటం గా నున్న క్రతి యు ద్యోగి యు నకు భాయముకు వరకు నెలకు రు 800 అ వేరము మిక్యుటను. (2) బాంబేమెదది మొదలు డిప్రెస్సివ మనసలులకు సాలసనకు రు 40 అ చొప్పున పెచ్చించుచు రు 500 అ వర కిక్కుటను. అప్పుడు సామగ్ధ్యతనబట్టి సాలసనకు రు 60 అ చొప్పున రు 600 అ వరకిక్కుటను. (3) నబుబడ్డీల వేరములు రు 650 అందును. సాలసనకు రు 80 అ చొప్పున పెచ్చించుచు రు 850 అ వర కిక్కుటను. అప్పుడు ఎన్నికలు జరుగును. ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత రు 1000 అ వేరము మిక్యుటను. సాలసనకు రు 100 అ చొప్పున పెచ్చించుచు, రు 1200 అ వరకుండును. దానికి క్రమోపాదములు, సామగ్ధ్యతనబట్టి జరిగిన యెన్నికల ననుసరించి యుండును. ఈక్రింది వారితో, డిప్రెస్సివ మనసలులకు నబు బడ్డీలకు, భాయ మైన తరువాత నిచ్చు వేరములను నూరించును.

డిప్రెస్సివమునకు		నబుబడ్డీ	
నర్వీకు	వేరము	నర్వీకు	వేరము
1 సంవత్సరము	800	1 సంవత్సరము	650
2	840	2	700
3	880	3	750
4	420	4	800
5	460	5	850
6	500		
7 సామగ్ధ్యత	552		
8	600		

ఈ వేరములు 1919 డిసెంబరునుండి ఆచరణములో నిలికెచ్చును. నబుబడ్డీల నూతన వేరమువత్సరము గురించి క్ర త్యేక ఉత్తరవులు జారీచేయబడును. డిప్రెస్సివ మన్వీకులకు గూర్చి గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తు ఉత్తరవులను జారీ చేయురు.

(ప్రాఫెసర్ యం. వి. మూర్తిరాజు, మెన్మర్సిట్టు (జి. హెచ్. యం) గారిచే యీ సంవత్సరము 85 గురు వీర విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు యిక్కుటైనవి. మిగత అన్ని కేసులకు అయిదు మాసములకు సిమ్మటు విచారణగల్గును. అందు యెన్నుకొనబడిన వారికి నహాయము చేయబడును. నహాయము గోరవిద్యార్థులసంఖ్య యధికమగుటవల్లనున్న, నహాయ మొనర్చబడు వారి సంఖ్య క్వుల్పురుగుటవల్లనున్న అందరికిని యాకయన్నట్లు చేయుటకు సావకాశ ముల్పనందు లకు చింతిల్లుచున్నాడు. సాధ్యమైనంతవరకు ముందు సంవత్స రము డిక్లోక్కినకి రు 40.0-0 అ నహాయము చేయుటకు క్రయమిచ్చు చేయుచున్నాడు. అని ప్రొఫెసర్ గారు తెలుపు చున్నారు.

మహారాజరాజే శ్రీ (2451). బందరు డిప్రెస్సివ మునసబుకోర్టు వారి సముఖమునకు O. S. 390/1920.

Between :- వాది:— నమయమంత్రి వెంకటరామబ్రహ్మం. and

ప్రతివాది:— అబీబుతారు మహమ్మదు styling in the name and firm of Tarjan alias Tar Mahamad Jan Company.

వాది, ఈ నెంబరు ప్రతివాది కంపెనీవారి మీద దావా తెచ్చి ప్రతివాదికి సమ్మనులు చేయించగా సర్వేకావడము లేదు. అఖరున ప్రతి వాది కంపెనీ తరపు యేజంటు సాి బెజవాడ కున్న సమ్మను చేయించబడినది. ప్రతివాదికి సమ్మను సర్వే అయ్యేటట్లు కనుపడనందున తిరిగి 27—9—20 వ తేదీన, వాయిదా వేయబడినది. అందుకు ఆక్షేపణ లున్నవారు యెవరయినను యున్నయెడల ఆ రోజున 10 గంటలకు కోర్టు వారితో మనవిచేసుకోవలెను. లేని యెడల ప్రతివాదిమీద ఎక్కుపాట్ల డిక్రీ చేయబడును. మద్దుల వెంకటరామానుజరావు, బి. ఏ., 14-9-20. వాది తరపు క్షీడకు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1920-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 18-వ తేది శనివారము.

నూతన సృష్టి: నూతన పురుషుడు

కాంగ్రెసు సభానిర్ణయమున కర్ణమేమి? పలువురు జాతీయవాదులు నిజార్థము గ్రహించలేక నివ్వెరపడుచున్నారు. తాత్కాలికలాభములు సజించునేమోనని గుండుచున్నారు. నూతన సృష్టి కిది ప్రారంభ మను సత్యము వారికి గోచరించుటలేదు. స్వరాజ్యసంపాదనము, భారతీయ తెల్లర ఆశయమే. కాని స్వరాజ్య మొక సాధనము మాత్రమేగాని, గమ్యస్థానము గాదు. ఈ జిప్తు దేశము స్వరాజ్యమును సంపాదించినది. ఏలైందు దేశము సంపాదించునని. ఈస్వాదేశము ప్రజాస్వామ్యసిద్ధి గాంచినది. అయినను ఈదేశములు గమ్యస్థానము జేరలేదు. హిందూదేశపు లక్ష్య మింతకన్నను ఉత్కృష్టమయినది. నూతనసృష్టి గావించుటకు భారతవర్షము పూనుచున్నది. నూతనపురుషు లుద్భవించుటకు, మార్గ మేర్పడవలసియున్నది. ఇందుకు సాధన మేమి? త్యాగము శిక్షణము ఇ.దుకు సాధనములు. గాంధీమహాత్ముడి సాధనముల నభ్యసించి, భారతీయుల ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గ్రహించెను. తన సందేశమును, గాంధీ మహాత్ముడఖండప్రతిభతో ప్రజలకు బోధించెను. గాంధీ యొక్క మూలమే నూతన జీవితమును వడివిన చాలదు. ప్రతి భారతీయుడును, గాంధీ యగుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఒక్క గాంధీ, రాజకీయముగ నెన్ని విషయముల నయినను బడయవచ్చును. ప్రస్తుత లక్ష్యము మాత్రమే గాదు. దేశమునకు స్వరాజ్యము చేకూరినంతమాత్రమున లాభము లేదు. ప్రతి మానవుడును, ఆత్మరాజ్యమును స్థాపించుకొనవలయును. ప్రతిమానవుని ఆత్మయు స్వేచ్ఛను పొందగలిగినపుడే, నిజమగు స్వరాజ్యసిద్ధి లభించును. సాశ్వాత్యదేశములన్నిటియందును స్వరాజ్య విధానము గలదు. కాని ఆదేశీయులు నిజముగ స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్నారా? అనుభవించుచున్నయెడల, తార్కికులలో గలుగుచున్న కలవరమునకు కారణమేమి? బీదల ధనికుల తారతమ్యమునకు కారణమేమి? బీదల దళ ఇంత దుర్భీరముగ నేల యుండవలయును? సోదర మనస్థులలో నింత ద్వేషము, ఇంత పోరాటము లేల ప్రబలవలయును? సాశ్వాత్యదేశములు నిజ స్వరాజ్యసిద్ధి నింకను గాంచలేదు.

హిందూదేశము గోరు స్వరాజ్యము వేరు. ఆత్మస్వాతంత్ర్యమున కవకాశ మొసగని స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కక్కరలేదు. ఆ కారణముచేతనే రాజకీయవిషయములను ధర్మబద్ధముగావించుటకు, గాంధీమహాత్ముడు దలపెట్టెను. హిందూదేశము మున్ముందు చాల్చువలసిన మహాదీక్షకు, ఆతను బీజమును నాశుచు. గాంధీమహాత్ముని ఉత్కృష్టసంకల్పమును గ్రహించినవారే, కాంగ్రెసు తీర్మానపు నిజార్థమును గ్రహింపగలరు. నూతనసృష్టికి భారతవర్ష మిప్పుడు పూనవలసియున్నది. ఇందుకు, ప్రతిభారతీయునిలోద్పాటును అవసరము. ఎల్లరును కలసి నూతననిర్మాణమునకు పూనినపుడే, ఆ కని జరిగిదడముగ

నరవేరును. నూతనసృష్టి నెలుల ప్రారంభించవలయును? జాతీయ విద్యతో ప్రారంభింపుమని, గాంధీమహాత్ముడాదేశ మిచ్చుచున్నాడు. ఇందుకు ధన మేది యని వరితమింప నవసరములేదు. మహర్షులు ధనముతో నిమిత్తము లేక యే విజ్ఞానధనమును ప్రపంచమున కంతకును బోధింప గలిగిరి. ఆత్మ ప్రబోధమే ఇప్పుడు గావలసిన విద్య. ఇందుకు భవనము అవసరము లేదు. ఆడంబరముతో నిమిత్తము లేదు. ప్రాచీన గురు శిష్య వరంధర, పునరుద్ధారణము గావలయును. ఏ జాతి తన విద్యావిధానమును స్వతంత్రముగ కొనసాగించునో, ఆ జాతికి నిజస్వాతంత్ర్యము లభించును. మిన్ పీటరుసనుగారి కీ సత్యము తెలిసినయే, జాతీయ విద్యా వ్యాపకమునకు తన శక్తి సంతను ధారబోసెడ నని, ప్రకటించెను. మానవులలో గల విద్యేషము తొలగిన గాని, నూతన సృష్టికి మార్గ మేర్పడదు. నూతన మానవులందు, ద్వేషము ప్రబలజాలదు. హిందూదేశమున ద్వేషమును పురికొల్పుచున్న ముఖ్యసాధనము లేవి? లా కొద్దుబాదు, వ్యాజ్యము లనుటకు సందియము లేదు. దేశ మీరెంటి నుండియు తప్పించుకొనవలయు నని, గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. వ్యాజ్యముల వృద్ధిచే, ఎన్ని గ్రామములు నరక కూపము లగుచున్నవి? ఎన్ని కుటుంబములు దుర్లభ ననుభవించుచున్నవి? జనవదములలో ఐకమత్య మొంతచెడిపోవుచున్నది? వ్యాజ్యములు కేవలము జాదముక్రింద వరిగమించుట, ఎందరి అనుభవములో గాన్పించుట లేదు. భారతీయ ప్రజలలో తిరిగి సోదరత్వము బలపడవలె ననిన, వివాదములను వరిష్కరించుటకు పంచాయతి వ్యాఖ్యానము లేర్పడవలయును. ప్రజలే తమ వినాదములను వరిష్కరించుకొనుటకు నేర్చుకొనవలయును. నూతన సృష్టి కీ వద్దతి దోహద మొసగు ననుటకు సందియ మేమి?

దేశమున వరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందుట అవసరమే. ఏ వద్దతుల నవలంబించ వలయును? సాశ్వాత్యవద్దతుల మూలముననా? కానేరదు. ఏలనన, సాశ్వాత్యవద్దతులు మానవుని ఆత్మశక్తిని నిర్మూలనము జేయుచున్నదిగాని, దానిని వికసించజేయుట లేదు. ఇట్టి వద్దతులు నూతనసృష్టికి తోడ్పడజాలవు. పోటీ వద్దతివలన, ఫ్యాక్టరీలు నెలకొల్పబడినవి. వరిశ్రమలకొరకు మానవులు యంత్రములకు దాను లగుచున్నాడు. వీరిలో ఆత్మవిశ్వాసము నశించినది. ధనలాభమే వరమలక్ష్య మయినది. పోటీవద్దతి, సహకారవద్దతికి చోటిచ్చెను. కాని ఇందుమూలమున నయినను ఆత్మస్వాతంత్ర్యమునకు అవకాశము గలిగినా? సహకారవద్దతియందును, ధనసముపార్జన మే ప్రధానలక్ష్య మయ్యెను. స్వదేశీవరిశ్రమలను పునరుద్ధరించునపుడు, సాశ్వాత్యవద్దతుల నవలంబించి లాభము లేదు. వరిశ్రమల లభివృద్ధి, సంఘముయొక్క ఐకమత్యమును చెడగొట్టినది. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును పోనాడగూడదు. ప్రతి వ్యక్తియు ఆత్మోపలబ్ధి గాంచవలయును. ఇందు కొరకే నాలు వదుట నేత నేయుట మొదలగు కనులను ప్రతివారును అభ్యసించవలయు నని, గాంధీ మహాత్ముడాదేశించుచున్నాడు. ఎవరికి వారు ఇతరులపై హఠాఠండ్లి యుండ నక్కరలేదు. ఒకజాతికి వేరొకజాతి ఆర్థికదాస్యముజేయ నక్కరలేదు. నూతనసృష్టి కీ వద్దతి యొక ముఖ్యసాధన మగుచున్నది. ఇటులనే, ప్రజాశక్తి శాసనసభలలో గాక, వెలువలనే విజృంభింపవలె నని, గాంధీ మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. నూతన యుగ

నిర్మాణమునకు, కాంగ్రెసుసభలో పునాదులు స్థాపించబడినవి. రాజకీయతత్వమునందే మార్పు గలిగినది. ఈ సత్యమును గ్రహించుచో కాంగ్రెసు తీర్మానోపయోగము గోచరమగును. లేనియెడల, అయ్యది అర్థశూన్యముగ గాన్పించవచ్చును.

ప్రతిమానవునిని ఆత్మవిశ్వాసము గలుగుచో, మానవుడు దానుడగుటకు మారుగ యజమాని యగును. ఆతనిలో నుండెడి భగవదంశ నిండుకళితో బ్రకాశించును. ప్రకృతికి మానవుడు దానుడుగాక, ప్రకృతి ఆతని యాటవస్తువగును. సాశ్వాత్యప్రపంచమున, ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞాన మభివృద్ధి జెందినకొలదిని మానవుని స్వాతంత్ర్య మభివృద్ధి జెందుటకు మారుగ మానవుని దాస్య మధికమయినది. మానవుడు ప్రకృతి వరిశితుల సరిక్రమింపజాలక దానికి లొంగి పోవుచున్నాడు. మానవుడు తనను దాను జయించుకొనగలిగినపుడు ప్రపంచము సంతను జయింపగలుగును. అప్పుడే నిజమగు స్వరాజ్యము సిద్ధించును. ఈదృష్టితో జూచిన, ఈజిప్తుగాని, రుష్యాగాని, ఏలైందు గాని సంపాదించెడి స్వరాజ్యము నిజస్వరాజ్యము గాదు. ఆత్మ వరిపూర్ణవిశ్వాసము జెందుట కనుకూలవరిశితు లక్కడ గలుగలేదు. భారతవర్ష మట్టివిశ్వాసస్ఫూర్తి గాంచి, ఇతర ప్రపంచమునందట్టి విశ్వాసము గలిగించుటకు తోడ్పడవలసి యున్నది నూతనసృష్టిలో మానవుడు వరివీడనమునకు గడంగనేరడు. సత్యధర్మముల అనుష్ఠానమే మానవుని జీవితవరమార్గమగును. నూతనసృష్టికి, రాజకీయ, సాంఘిక, మతప్రతిపాదన లన్నియు తోడ్పడవలసియున్నవి. ధర్మసంస్థాపనము ఒక్క శాఖలోమాత్రమే జరుగనేరదు. అన్ని శాఖలును, ఒండొండొంటితో కలసి యున్నవి. వానిని విడదీయుటకు ఏలండదు. రాజకీయవిషయములకు ధర్మముతో బని లేదనుట ఆశంబద్ధము. మానవుని ప్రతి సంచలనమును, ధర్మబద్ధమై యుండవలెను. గాంధీమహాత్ముని సందేశ మిదియే. కాంగ్రెసు సభ యీ సందేశమును పూర్తిగ నంగీకరించినది. దూరదృష్టి గలవా రిందుకు సంశయింపవలయునే గాని, వగవ బనిలేదు. భార్యక ప్రపంచమును సృష్టించవలసిన బాధ్యత ఆర్యావర్తముపై నిపుడు నిలిచియున్నది. ఆ బాధ్యతను గాంధీమహాత్ముడు నిర్వహింప బూనుచున్నాడు. ప్రజ లందరును ఈ భారమును నిర్వహింపవలె నని, కోరుచున్నాడు. ప్రపంచ మంతయు నూతనసృష్టికై వరితమించుచున్నది. ప్రాతప్రపంచము, మానవ విశ్వాసమునకు దోహద మొసగుట లేదు. కాని కార్యసిద్ధికి మార్గము గానక, అన్ని దేశముల వారును సంక్షోభపూరితు లై యున్నారు. ఇట్టి తరుణమున, గాంధీమహాత్ముని ధర్మసందేశమును హిందూదేశ మంగీకరించి కృషిఫలముతో నూతన యుగనిర్మాణమున కెంతయు తోడ్పడగలదు. ధర్మవధుడు ద్రోక్కుటకు భారతవర్షమునకు గల అనుకూలవరిశితు లింకొక దేశమునకు లేవు.

ప్రస్తుత కర్తవ్యము

(tot)

కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ప్రాతికూల్యము జూపిన ప్రముఖు లందరును కాంగ్రెసు సభా నిర్ణయమును శిరసా వహించుట, ఎంతయు మార్గదాఢికముగ నున్నది. ఆంధ్ర దేశము గూడ ముందుకు వచ్చుచున్నది. నెల్లూరిమండలమునకు, టి. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు అభ్యర్థిత్వమును వదలిపెట్టిరి. గుంటూరు న్యాయవాదులు వృత్తిని విసర్జించు విషయమును, యోచించ

నున్నారు. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు, కాంగ్రెసు సభాదేశము గూర్చి దేశమున ప్రబోధము నలుపుటకు దృఢప్రయత్నముల గావించుట ఆవశ్యకము. తేనియెడల, ఆంధ్రులు దేశ బాధ్యతలను విడనాడిన వారగుదురు. ఇతరుల కన్న మిన్నగ ఆంధ్రులు దేశ బాధ్యతలను నిర్వహించగలిగినపుడే, వారి కీర్తి ప్రకాశించును. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము త్వరలో తన చాక చక్రమును జూపు నని తలచెదము. ఆంధ్రులలో ప్రతివారును తమ ధర్మమును శక్తివంచనలేక నిర్వహించుటకు కృషినిలువలయును. నాగపురము నందలి మహారాష్ట్ర ప్రముఖులగు డాక్టరు మూంజి అలేకార్, మొదలగువారు, తమ స్వకీయాభిప్రాయ మెటులున్నను కాంగ్రెసు సభా తీర్మానమును సఫలపరుచుటకు కృషినిపెడమని ప్రచురణ గావించిరి. మహారాష్ట్రదేశ మీనిషయమై ఏమాత్రము వెనుకంజతేయదని తలంపవచ్చును. వంగదేశ నాయకుల నిశ్చయ మిదివరకే బయల్పడెను. వంజాబునందలి మహమ్మదీయేతర శాసన సభ్యులందరును తమ అభ్యర్థిత్వమును మానుకొనిరి. ట్రిబ్యూను వ్యతివలన దెలియుచున్నది. మహమ్మదీయ సభ్యు లిటులనే గావించిరి. సిక్కులు తమకర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనుటకు త్వరలో సమావేశము గానున్నారు. వంజాబులో కాంగ్రెసు తీర్మానము పూర్తిగా నాచరణలోనికి వచ్చునని యూహించవచ్చును. సంయుక్తరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము, శాసనసభల బహిష్కారము నిదివరకే అంగీకరించి యుండెను. వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు తమ శాసన సభ్యత్వమున కిప్పుడు రాజీనామాను వంపిరి. తమకున్న దర్బారు మెడలును ప్రభుత్వమువారి కిచ్చివైచిరి. ఇంతియ గాక సంయుక్తరాష్ట్రము లీతరణమున తమ ధర్మమును నెరవేర్చి కాంగ్రెసు తీర్మానమును కొనసాగించవలెనని ప్రకటనమును ప్రచురించినది. మొత్తముమీద కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానము నాచరణలో పెట్టుట కన్నిరాష్ట్రములును తోడ్పడునని యూహించవచ్చును. లండను టైముస్ పత్రిక, కాంగ్రెసు తీర్మానము కొనసాగునేని హిందూదేశాభివృద్ధి వెనుకకుబడునని, వ్రాయుచున్నది. టైముస్ పత్రికాభిప్రాయ మెటులున్నను కాంగ్రెసు తీర్మాన ప్రాముఖ్యము ఆంగ్ల దేశములో సయితము గ్రహింపబడునని ఊహించవచ్చును. జాతీయవాదులలోనే ప్రతికూలు రింకను లేక బోలేదు. అట్టివారికి బొంబాయి ప్రానికల పత్రిక ఈ క్రింది హిత మొసగుచున్నది:

“జాతీయవాద వజ్రమువారు, వండిత మదన మోహనమాలవ్యా, కస్తూరిరంగయ్యంగార్ల వలె, కాంగ్రెసు నిర్ణయము నింత చురుకైన తేనీయొండ లేదు. కాంగ్రెసు నిర్ణయము తప్పక అంగీకరింపబడవలెనని, వారి ప్రధాన సిద్ధాంతమై యుండెను.....కస్తూరిరంగయ్యంగార్ల, ఎ.రంగస్వామి అయ్యంగార్ల, సత్య మూర్తి గార్ల మద్రాసు కాంగ్రెసు సంఘమున తమ స్థానములను వదలుకొనుట, శోచనీయము. వీరు తొందరపడి సలిపిన కార్యమును, బాధ్యత గల జాతీయవాదు లెవరును అంగీకరింపజాలరు. వీరు దేశమున కిదివరకు జేసిన సేవ ప్రకంసార్హమే గాని, కాస్త్రీ, సురేంద్రనాథ బెనర్జీగార్ల చర్యల ననుసరించుట వలన, 1918-వ సంవత్సరమున వారి నెటుల వీరు విమర్శించిరో అట్టివిమర్శనములకు వీరును లోనగుచున్నారు. వంగదేశ జాతీయవాదుల నిశ్చయము గూర్చి తంతి సమాచార మేతెంచినది. దీనిని బట్టి యున్నను, కాంగ్రెసుసభ ననుసరింపవలెనని

గ్రహించి, మద్రాసు ప్రముఖులు తమ నిశ్చయమును మార్పుకొనుట భావ్యము. నిన్న మొన్నటివరకు ఉత్సాహముతో నామోదించబడిన ఉద్యమమును, ఇప్పుడభిప్రాయ భేదము గలిగినంతమాత్రమాన, నిండించుట సాధ్యము. విషయనిర్ణయసభలో జాతీయవాదులకు ప్రత్యేక ప్రాతిభ్యము గావలయు ననియు, వారి కందు ప్రవేశము గలుగలేదనియు, హిందూ పత్రిక మొరలిడుచున్నది. ఇది ఎంతమాత్రము హేతుబద్ధముగ లేదు. మితవాదు లిదివరకు చెలిపిన భావమున కిది తుల్యముగనే యున్నది. మితవాదుల సాకులను హిందూపత్రిక వెనుకబెట్టి యుండెను. గాంధీగారి పూర్వాభిప్రాయములకును ప్రస్తుతాభిప్రాయములకును భేదము జూపించుటకు హిందూపత్రిక ప్రయత్నించుచున్నది. ఒక విషయము నీ సందర్భమున జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును. ప్రస్తుతము దేశము నెరుటనున్న కార్యక్రమము గాంధీ కార్యక్రమముగూడు. అది కాంగ్రెసు కార్యక్రమముని ఎరుగవలయును. సహాయ నిరాకరణము, సికాఫీకరణము, దౌర్జన్యము లేకుండ సహాయ నిరాకరణము నవలంబించుటకు వీలులేదని హిందూపత్రిక వ్రాయుచున్నది. పూర్వాకర సందర్భములను గ్రహించి మెలగుట ఆవశ్యకము.”

అనందర్థ ప్రసంగము

గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, తమ తీర్మానము నిరాకరింపబడినందులకు గినుకవహించి, మిగిలిన తీర్మానములను ఉపసంహరించికొని, సహాయ నిరాకరణము నవలంబించెను. అంతటిలో కథ పూర్తియైన బాగుండెడిది. సామ్రాజ్య శాసనసభలో, పెరిటోరియల్ ప్రెసిడెంట్ చట్టము వైచన్య జరుగునపుడు, శాస్త్రిగారు తిరిగి చర్చలో పాల్గొని, తమ వెనుకటిపంతము నేలకో మానివైచిరి. ఈ శాసనసభ ముగియువరకయినను, వీరు తమ వంతమును నగ్గించుకొనజాలకజూయిరి. ఇంతటితో మారకొనినను, బాగుండెడిది. రాజప్రతినిధిగారి చట్టముగూర్చి ప్రాటు దీనుకొనబోవుచుండ, శాస్త్రిగారు లేచి, సహాయనిరాకరణ కార్యమునుండి, యవతులను తిరుగ దీయవలసినదని, కోరిరి. వీరిసలహా నవరు గోరిలో తెలియదు. తాములేకుండా మువలంబించిన వద్దతి ఎద్దియో, శాస్త్రిగారు తంతత్వరలో మరచిపోయిరి! బెనర్జీగారు, సహాయ నిరాకరణోద్యమమును నిరసించి ప్రజలలో నొకవత్తుమువారికి పిచ్చియై తిండని చెప్పిరి. తమకు చిత్రధమ కలుగలేదని బెనర్జీగారికి నిశ్చయమేనా? ఎవరును కోరనిదే, శాస్త్రి బెనర్జీ, సింహాద్భుతులు సహాయ నిరాకరణోద్యమముగూర్చి తమ ప్రతికూలాభిప్రాయమును శాసనసభలో వెలిబుచ్చిరి. అనందర్థ ప్రసంగమునకును, అసామర్థ్య ప్రదర్శనమునకును, వేరు నిదర్శనము గావలయునా?

నూతనరాజ ప్రతినిధి:

రాజోపు ప్రతినిధిగారి, నియామకము గావించబడిన దనియు, మన దేశములోని అధికారులకు వీరి పేరిడివరకే తెలియుననియు, ఈనియామకము, దేశమునం దాశ్చర్యము గలిగించుననియు, తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు:

కాంగ్రెసుసభగూర్చి, “యంగు ఇండియా” పత్రికలో గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసమును సోమవారపు పత్రికలో ప్రచురించెదము.

కాలప్రభావము.

—(0)—

రాజ్యకర్తలు, కేశనరక్షకులు అదరింపు చున్న అశ్వత్థాశాస్థ్యచరణములన ప్రభావర్యము, శిష్యుడగు పరివర్తనై లోకవ్యవహారముల కిష్టము లగుచున్నది. అక్కిన్చెలి ప్రతికేతనమందును, జాతీయమందును నేదోయొక రూపముగ గానకయ్యుండెను. యుద్ధసమయమునందు వెచ్చు పెరిగిన మహాకీర్తిని సమ్యముగ ప్రవహించ జేయుటకు రాజకర్తలు జేసినంతయును కలపిరము లగుటలే సిద్ధింపలేదు. వారియిచ్చయు కలపిరములై కార్యము సిద్ధింపలేదు. కదా అది ఆకీర్తికానా మహారము కాలేదు. ఆకనంతర్వరములందు మానవకోటి యుద్ధవిందు యుండి చుర్యకేదశాఫలిత మిచ్చుదు ఫలోన్ముఖ మునుండెను. దాని పర్యవసాన మెటులుందనో నిర్ణయించి చెప్పుటకు వీలులేదుగలెను. కష్టకాలములో నూతన కళాశ్రాక్తిని రాజనీతిజ్ఞుల సంకల్పము లాకర్షములు. వీరులతోడనే మరపునకు వచ్చి వారి పూర్వసంస్కారము నూతన తీరముతోను, నూతన కీర్తిమతోను తిరస్కార్య ప్రకాశిత కారంభించెను. ఆనెలుగును మాని ప్రజలు కొంతకాలము విభ్రాంతులైన మాట సత్యము. కాని అది తిరకాల ముండలేదు. వారి యపూర్వకర్త్యము మెల్లమెల్లగ ప్రజలకు గోచరింప కారంభించెను. ఆ ఫల మిప్పుడన్ని దేశముల నావరించెను. వివిధ దేశములందలి ప్రజల కర్తవ్యమును తెలియవారలకు వివిధ రాజ్యముల నావరించుచు వేదసన్న్యూతము వ్యక్తమగును.

సామ్రాజ్యవజ్ర రాజనీతిజ్ఞుల మాటలందు విశ్వాసము నశించెను. రాజవక్రమున తిక్కుకారు రాజనీతిజ్ఞులగుటలన వారికంతభావము ప్రభుత్వవిధానమునకు ముద్ర పోయెను. ప్రస్తుత మేదేశమునందును ప్రజలకు అధికారులందు నమ్మకము లేదు. ఆయన నమ్మకము ఇబ్బలి యుండి విప్లవరూపముగ పరిణమించెనని ఆశేకమునండి రూఢియైన కార్యము కలదు. అక్కడ ప్రభుత్వములలో మిరియరకును నిర్వీర్యమై ప్రభించియుండెను. వనివాడు యంత్రకాలమున కేవలము కొనచుండిరి. ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకు గల తోడ్పాటు నన్నగియించెను. అక్కడ ప్రభాధికారమునకు కర్మాగారములు నిలయుట యయ్యెను. పార్లమెంటు సభాధికరణము నుండి ప్రజల దృష్టి దురలి యుండుట అధికారము మాటు ప్రజలచేరికి సోమగులేదు. ఇకలీ సాలకాధికారము నై నీకలయెను, కేశములను ఆక్రమము చేసికోరినీక కరణమున పుష్పైకని నిన్నతత్వీక వార్తలనుబట్టి స్పష్టమగుచుండెను. అధికారులు కర్మాగారములకు గురిమాకి కేశములను స్థానములందు ప్రతిష్ఠించిరి. ప్రజలకును అధికారులకును సంఘర్షణము కలగవచ్చును. ప్రజలకన్న కాంతరలియదే నొక యధికారమునెంటు సొక యధికారమును ప్రకరణకొను యంత సధికార ప్రముఖుల కుబులుమును వినియోగించరాదు ముడిది. కుబులప్రభావమునకు అధికారులు బాగులైనంత ప్రజలు దాములు కాజూమగులేదు. ప్రభాక్తి ఆధారము లేనివాడు కర్మయముగ నేదో బలము నూతగ చేసికొను బాధారమై యుండెను. ఆ యాచారము చరమకే యుండు నిరంతరాధికారమునకు విలయమును, ప్రభాధ్యమునకు సమ్యమును నగుచుండును. ఇటలీలో నట్లే కరిణమించు అక్షణములు లేకపోలేదు కారణము ప్రభాధ్యమునకు నెయిదుకులైన సాధికారులు తమ లక్ష్యమును ప్రజాసోమణమునకు కయోగింపక పరరాష్ట్రావేషమునందు కృష్ణము చేయుచుండుటగాని నేరకాదు.

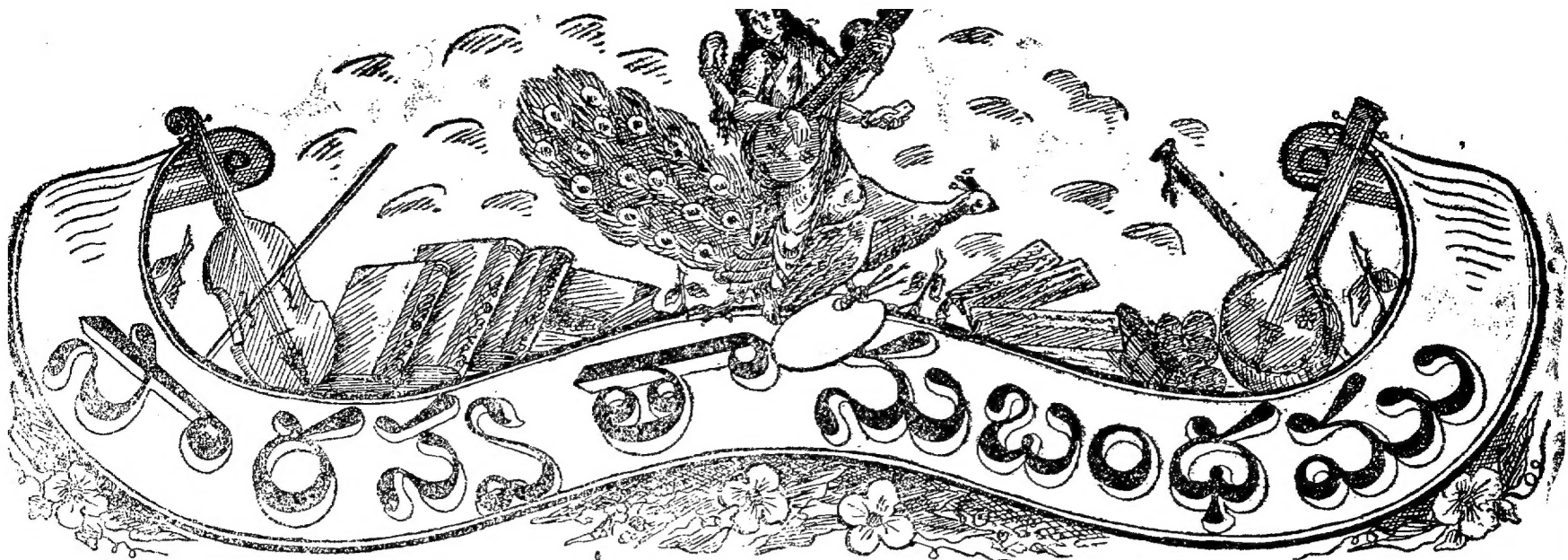
యధావంతరము విదేశ రాజ్యములకు దుష్టులరాజ్యరక్షణ తత్వరక్త్యము వృద్ధియై చివర కది రాజ్యకాంక్షకు పరిణమించి కరిషీదన మతికయించెను. దానికి ప్రజలు నూర్చించుటలేదు. రుష్యాపాలకులనామతో ప్రభాధ్యవి కొనసాగెందు నూతన కేశమాంధమయ్యెను. వెబులయమామకొని పోయె కలనాను నకు కాలు దువ్విరి. వారు రుష్యాయందు విజయములను పొందుచుండినంతకాలము ప్రజల దృష్టి ఆకలనామై ప్రకరింపలేదు. పోయల పరాజయము ప్రభాధ్యమును విపరీతముగ వికసింపజేయలేదనువాడుండెను. అండ్లును వారి కట్టి తోడ్పాటు చేయుటకును కార్మికు లంగీకరింపలేదు. అంగ్లరాజ్యనియంతము నలుగురు కృష్ణభావముతో మెసపామేమియో రంగమునంజేమి, పాలస్తీనునంజేమి, ఆక్రమమునంజేమి పరివ్యాచుంజేమి, ఇర్లందా ఈజిప్తుదేశములంజేమి నిరర్థకముగ జనమును, ప్రకృతమునవ్వు పెట్టుచున్నారనుభావము ఆంగ్లకార్మికుల మనములందు దృఢముగ నాటుకొనెను. జా రాజ్యములను

101

సూచన:—పాద రాబాదుతోను, వంశము కొండల
పాదను వెక్కిరింపజేయును.

ఏలూరు తాలూకా కల్లూరు గ్రామములో 16 తేదీన
త్రైపురభాండగార మొక్కటి స్థాపించబడినది.

అందేను నెవ్వరినను 14:—మిల్లర (ప్రభువు రాజీనామా చేసినను వార్త కేవలము నిరాధారము. అతను మంచి ఆరోగ్యస్థితియందున్నాడు. చాలా ముఖ్యములగు వనరులను సెక్కిటని భూనియున్నాడు. అవి తరిష్కరించబడుటకు కొంత కాలము పట్టును. అరదేవుడు వనితానుండుట అత్యవసరమని యాపింగుభూమి పతక వానినది.

రాధా భాద్రపద, శుక, శనివారము

గీతా సారము

[వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు]

అమృతబిందు స్వరూపుడై యమలుడగుచు
నఖిలశక్తిస్వరూపుడై యజరుడగుచు
నఖిలమునుండి యఖిలంబు నరయునట్టి
సచ్చిదానందునకు నమః స్కారశతము.

అనంద ముదయించె నాకలు మించె
ననుకూల పవనంబు లల్ల నేరెంచె
నాహుధ మరుదెంచె నంద తొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

ఒండొంటి నెడఁబాసి యొంటిగాఁబోయి
ఇనక రాసలములో నింతు పేగాని
తలిరాకు నొకటైనఁ దడుపంగఁగలమె?
నేద తేర్తుమె యొక్క చిలు మొగ్గనైన?
నల్పాణురూపుల మెయ్యున్న మనము
ప్రత్యేకముగ నేమి పని నేయింఁగలము?
పదులు నూలులు వేలు పదివేలదాఁకఁ
గోటి కోటలదాఁకఁ గూడితిమేని
నఖిలజీవులతోడి యవని మండలము
నమృతాభిషేకాప్తి నలరింపఁ గలము
అహుధ మరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

వికమత్యములేని యాతఁడేకాక
యల్పుఁడు దుర్బలం దన నెవ్వఁ డెచ్చు!
కాన నెచ్చెలులార కలలోననైన
జతలేక యొంటిగాఁ జరియింపవలదు;
లక్షోపలక్షై లావణ్య లీలఁ
గోటాను గోటులై గుంపులు గూడి
చరణమండలం నెచ్చెలులార నెలఁగ
నాకాళ మదరంగ నమృత ముప్పొంగఁ
గెరలిమండుచు నున్న గ్రీష్మాతపమునఁ
దపియించి వ్రుంగిన తల్లి భూదేవి
యఖిలాంకకంబుల నమృతంబుఁ జిలికి
తైత్తిర్యవచారముల్ సలుపంగవలయు
నాహుధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

అందఱ మొక్కటై యల్లనఁ బోయి
పర్వత కిఖరముల్ పాదాల దన్ని
గిరినితంబంబులఁ గ్రేగులువాటి
తైలగ రాష్ట్రనల బ్యాసల నార్చి
జనని ధాత్రిదేవి చక్కటి కరిగి
స్వాతికాకృతుల నిర్భయ రిణులఁ ధూరి
వరవాహినీవైభవంబులఁ బెంచి
శుక్ల కూలంబుల సొబగు నిండించి
చటుల కోలాహల స్వనములఁ చేర్చి
కుంగరంగ దుం దుభుల మ్రోగించి
యానంద భువనం హరంగమందు

విశ్వమంగళ లీల విహరింపవలయు
నాహుధ మరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

అనుకూలపవనంబు లరుదెంచె మనకుఁ
బవనుఁ డే తురగంబు ప్రస్తానమునకు
నాతనిసాహాయ్య మభ్యున్నతైన

నాక్రమింపఁగవచ్చు నబ్జకాండంబు!
వికమత్యమె బలం బనుమాట మఱచి
యెవరైన నొంటిగా నేరెంతురేమె?

అవివేకమున నట్లు లరిగెదరని
నాత్మవిశ్వాస మాట నిశ్చయము;
అత్యల్పబిందుల మైన నే మాయె

నందఱ మొకటిగా నైకమైనప్పు
దంతరాములేక యానంద లీల
ధరణీతలమునకుఁ దరలిపోఁ గలము

కాలువెట్టినచోటఁ గనకంబు గురియ
బంగారు తీగల బండింపఁ గలము
నవరత్నములురాల నవ్వినచోట

విరజాజివుల విరియింపఁ గలము
కుంభములు వెలయంగఁ జూచినచోటఁ
జిగురు తోరణములఁ జీత్రింపఁ గలము

భూమిజముల నెల్లఁ బోషింపఁగలము
పశుపక్షివృక్షములఁ బ్రసికింపఁ గలము
నదులలో నొకల నడిపింపఁ గలము

జనుల కోరికలెల్ల సమకూర్పఁగలము
అల్ప బిందువులమే మనుకొంటిరేమె?
మనతోడ నెవరు స మాను లున్నార?

చినుకు లేకుండిన శీమంబు లేదు
చినుకు లేకుండిన సృష్టియే లేదు
చినుకు జీవనమైన జీవుల గలసి

ప్రకృతిరాజ్యంబును బాలింపవలయు
నాహుధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

జననికాదంబిని సమ్మోదగరియ
విశ్వరూపముఁదాల్చి వినువీధి నిల్చి
విజయమంగళయాత్ర వెడలు విడ్డలను

వేయిగన్నులతోడ వీక్షించుచుండె
దివ్యగీతములతో దీవించుచుండె
బయనంబు నేయించి పంపించుచుండె

నాహుధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

మందహాసన మండలం బలర
భక్త్యురాలైన సౌ దామినీ దేవి
మన సోదరీమణి మన ముందునిలిచి

యనుపమ ప్రేమ క టాక్షమాత్రమున
నజ్జాన తపనంబు నడఁగించివైచి
గుణాన దీపంబుఁ జూపుచునుండె

నాహుధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

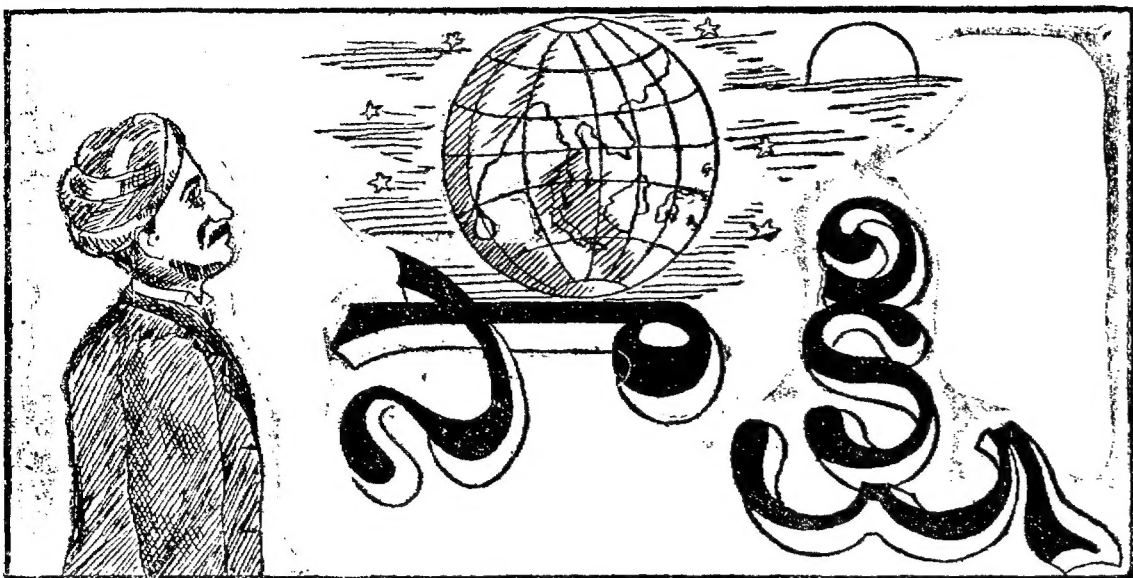
మన బలంబెఱుంగక మనలుపే గాని
ప్రకృతిలో మనకంటె బలవంతులెవరు?
ఈ నాటివారమా యేనాటివార
మిప్పటికీ క్రియా యీ మనకీ
దేశ విదేశముల్ తిరుగఁ గాఁగలము
పర్వతంబులనైన బ్రాఁకఁగాఁగలము
ఎంతవారలనైన నెదిరింపఁగలము
మొనసి శరంబుల ముంపఁ గాఁగలము
విపుల వాహినులమై వెడలంగఁ గలము
కదలి దిగ్విజయంబుఁ గావించఁగలము
ఘోర ఘోర భవనలలో భేదము మ్రోగ
జయ జయ భవనలలో జరగిపోవుదము
అహుధమరుదెంచె నందతొక్కటిగఁ
జనుకు నెచ్చెలులార! చేరిరారమ్మ!—

వ్యవసాయాధి దేవతల ప్రార్థనము

[దు. బాలకృష్ణమూర్తి గారు]

క్రిష్ణు గోపాలుఁ జిత్తమందెంతు
బలరాము హరిహరే భావమందుంతు
నేతువు మొదలుగా కితాదివఱకు
వ్యాపించియున్న యీ భరతఖండంబు
మనలఁ బెంచెడితల్లి మనకన్నతల్లి
వివిధదేశములలో వేరుగాంచినది
ఈ దేశమున వృత్తు లెన్నెన్నో కలవు
అన్నివృత్తులలోన నాది కృషివృత్తి
జనులసౌఖ్యముల కాస్పదము కృషివృత్తి
ఈవృత్తికిదు లేదిది పాపనంబు
భూలోకమాత యా భూజాతనీత
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలిగ
సకలరసంబులు సకలధాన్యములు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
ప్రాణముల్ నిలఁబెట్టు పంటలేప్రాద్దు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
మానంబుగాపాడు మంచినస్త్రములు
నాఁగటిచాలులో నంగాదె కలుగు
క్షేమం బొసఁగు మాకు క్షీరిజాతనీత
పోషించుమెప్పు ధూజాత నీత
పాణినాఁగలి దాల్చు బలరామమూర్తి
మాకృషివృత్తి నే మఱకపోషించు
గోవులఁ బాలించు గోపాలమూర్తి
మా గోధనంబును మమ్ము రక్షించు
బలరామమూర్తి మా పాలిదైవంబు
బాలకృష్ణుండు మా పాలిదైవంబు.

“శయ్యాదిజయ్యాధన”

సముద్రతీర పర్యటనము.

“ఓ! అంతరిక్షమున నల్లని పొగ ధూమనాకలనుండి లేచుచున్నది. తీరమందుఁ దరంగములనుండి తెల్లని మరు గెగురుచున్నది. పశ్చిమదిశను భానుడు దిగవచ్చుచున్నాఁడు. ప్రాగ్దిశను చంద్రుఁ డెగవచ్చుచున్నాఁడు. ఆహ! నీరస మై, మలీనుమైన పొగ తుచ్చపత్ర యేమి? సరసమైన స్వచ్ఛ మైన మరుగున కెగురఁగోయి యధఃపతన మేమి? లోక చతురువును, సర్వరంగమారుడును సమస్త జీవసౌఖ్య ప్రదాత యు, గ్రహసాధ్యభానుడు నగు సుప్రాప్తి కథోగతి యేమి? స్వభావమునఁ గాంతిభాస్వర-ఉన్నతభుకేవో తేజసింగార మగుటచేత నర్జున కథమర్దుడై తుయవృద్ధి బాధావిధేయఁ డైన నికాకరుడు నిండురూపమున నిగిలైకెక్కి యెట్లు యెటులఁ గ్రుంతుచున్న యాత్మీయతేజఃప్రదాత యగు నని తనుగాంచి యెగురుచున్నాఁడు. ప్రభునియెడల నిత విశ్వాసియై ప్రకాశించుచున్న పుత్రభుని గాంచి సముద్ర మెగసి యెగసి యుప్పొంగుచున్నది. ‘మాచిలివా ప్రపంచవైఖరి యెట్లు న్నదో’ యని కనబడి కనబడని యొక నక్షత్రము తన యట్టి మతియొక్క నక్షత్రమునకుఁ గన్ను గీలించుచున్నది. ఆహ! చూడఁదగినదే-యోజింపఁదగినదే. ఆహ! ఆహ! ప్రపంచ మున గొప్పవాఁడెవ్వఁడు? కొలఁదివాఁ డెవ్వఁడు? లఘుపదార్థ మేది? గురుపదార్థమేది? గుణ మేది, యనగుణమేది? గాలి విసదచే నేలవై నెండుటాకు వైకి నునాయాసముగా నెగసి పోవుచుండఁగ, నా గాలివిసదచేతనే కొండమీదిచెట్టు ప్రేక్షతోఁ బెల్లగిల్లి క్రిందఁబడుచున్నది. గులకతాయి కట్కున లేదు. కొండ యెక్కువలేదు. చవుటిగుంట తెక్కువలేదు. సముద్ర మెక్కువలేదు. మసిబొగ్గుకంటె మాణిక్యము హెచ్చు కాదు. పరమాణువుకంటె భానుఁడధికుఁడు కాఁడు. పురుగు కంటె నరుఁడు తుక్కువఁడు కాఁడు. సృష్టిలోని యన్నివస్తువులు నొక్కటే. వైకి నొక్కటే-పరమార్థమున నొక్కటే-రస్తుతత్వమున నొక్కటే-శక్తి యుక్తి నొక్కటే.

శిన్న వనూలున రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరు తొపతొప రాదుచు నవని కంత తానే యధికారి ననుకొనును. అట్టి గ్రామ కరగ్రాహి, అమలదారుముందు వట్టి నిర్జీవుఁడైతిమి. వారిద్దఱు జిల్లాకలెక్టరునొద్దఁ గానునైన మాటయ. ఆరెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరునకుఁ దహశీలుదారునకుఁ గలెక్టరునకుఁగల యధికారతారతమ్యము గవర్నరుగారి యెటుల భగ్నమై భస్మమై పోవును. అఖిలాధికారుల యధికారాధికార్యధమతలు చక్రవర్తి గారి సన్నిధానమునఁ జచ్చిచచ్చి సర్వంగముగ నంతరించును. ఇట్టి చక్రవర్తిభానులు లందఱా పరమాత్మునిదృష్టిని బంట్లు-రానినలు. ఇక నధికారియెవ్వఁడు? అధముఁడెవ్వఁడు? గాఢాకాశిని గాంచి వైక్రాంతము ప్రభా విశేషాదంబరమునఁ బరి హసించును. ఆ రెండును బ్రహ్మజాతినజ్రము ముందు వట్టి పిక్కు. తేజస్వంతము లగు నన్నిపదార్థములు గూడ నఖండ ప్రిరాళి యగు నర్జుని ముందట నిస్సారములు, నిస్తేజస్కులు. అట్టిప్రబల ప్రభానునందగు భానుడు సమస్త నక్షత్ర సుందలములతో చంద్రమండలముతో మనకుఁ గనబడని యొక నేక సుప్రాస్థానమండలములతోఁ గూడ నవాత్మాననగోరమగు నాపరమాత్ముని తేజోశేక లేకముముందు వట్టివసి గ్గుకంటె నధమాధముడు. ఇకఁ బ్రపంచమునఁ దేజశ్శాలి యెవ్వఁడు? తేజశ్శాస్త్వఁడెవ్వఁడు? అవ్యక్తమైన యశోకమైన ఓలేజముముం దన్ని తేజము లంధకారములో యాతేజమే జము. నెద్దన్న కంటె దిక్కున్న పునుడు. వెద్దన్న తిక్కున్నల లతా తారతమ్యము కాలిదాసుని ముందుఁ గానబడదు. వారి

మువ్వరలోని న్యూనతాధికతలు వ్యాస తేజముముందు పంచబం గాళ మగును. అట్టి వ్యాసభగవానుడు రచించిన పదు నెని మిది పురాణములు, భారతము బ్రహ్మసూత్రములు-లోకమున నుండు నందఱు వ్యాసులు రచించిన గ్రంథజాలమంతయుఁ బ్రపంచగ్రంథములో నొక్క పుత్రములోని యొక్క పంక్తిలో నున్న యొక్కపద్యములోని వంకను బరిపూర్తిగఁ జెప్పఁజాలినవి కావు. ఇక బుద్ధిమంతుఁ డెవ్వఁడు. బుద్ధిహీనుఁ డెవ్వఁడు? తెలి యఁదగిన వస్తువును గ్రహించుట కక్కఱకురాని తెలివి తెలివి యెట్లుగును? అజ్ఞానములో-పరిశుద్ధమైన యజ్ఞానములో-స్వయంభవ మైన యజ్ఞానములో-వాడత్యధికుఁడని, వీడధికుఁడని, వాఁడు మధ్యముఁడని, వీడ డధముఁడని, వాడధమాధముఁడని, “దీగ్రి” లచొప్పున భేదము తీయుట యెందులకు? అన్నియుఁ గంటలి లోనివెండ్రుక లయినప్పుడు తూర్పుకోణమున నున్న వెండ్రుక పశ్చిమకోణమున నున్న వెండ్రుకకంటె నెక్కువ నైత్యము కలదియనియు, ఉత్తరపు మూల నున్న రోమము పశ్చిమోత్తర మూలస్థానముకంటె నెక్కువ వంకలు గలిగి యుండుటచే మిగుల నుండర మైనదనియుఁ జెప్పినందువలన విశేష మేమి? చెంపమీదఁ దగిలినది చెప్పుచెప్పుయొనప్పుడు-అంబాజీపేట మీసాల జోడా? ఆకుచెప్పు జోడా? యనిపాదరత్నపరిజ్ఞా పాండిత్యముతోఁ బనియేమి?” అని నే నేమా-వెట్టిమొట్టిగ-మొదలు తుద నెఱుంగక - మైలాపుర తిరువల్లికేళి మధ్య సముద్రతీర సౌభాగ్యమును గాఢయుక్తిసంపత్తర కార్తికశుద్ధ పూర్ణిమా సాయంశుభయమున, నవలోకించుచు ననుభవించుచు దైవభావనాలగ్న భావుడై నై యొక్క క్రుతికాల ముంటిని కాబోలు. అట్లు మతికొంతనేపుండరాదా? ఉండిన నింకేమి కావలయును? అదియే భూలోక స్వర్గము. తుక్క తనతోఁ కను కుంకరుండ నూటిగ నొక్కనిముస ముంపఁగలదా? ఏనుఁగు తన తుండము నొక్క-తెప్పపాత్రునఁ గదలినీకుండఁ బట్టఁ గలదా? ‘నైకిలు’ నెక్కినవాఁడు బండి నొకవిఘటికావతు ర్థభాగ మైనఁ జలింపకుండ నాడఁగలదా? మఱకట్టల మానిసి విరామము లేకుండ నెనుకకు ముందుకు దేవులాకు చుండవలయునే కాని చిటుకచేటుకాలమయినఁ జలింపకుండ నిలువఁగలదా? మనమును దైవలగ్న మొనర్చి స్తంభింపఁజేయు వానికంటె మహాత్ముఁ డెవ్వఁడు? మైయటలమారిభార్యను బ్రక్కలోనుండి బెసగకుండ బిగింపవచ్చును. వదలుపోతు నాలుకను జెదరకుండ బంధింపవచ్చును. గాని సంతతచంచల త్వపమంచిత మగు చిత్తమును కట్టిపెట్టినవాఁ డెక్కడ ను న్నాఁడు? వాయుకోశముల గన్ములున్నలకుఁ గొలఁదికాలము లిరడఁజేయఁగలవాఁ డుండును గాని కప్పదాఁటుల మనస్సునకుఁ గాలిబంధముచేయఁగలవాఁడుండునా? మృదయకోశసంబంధ ములగు ‘లవడబ’ ధ్వనులకైనను, గాసంతనేపు కాంతి చెప్పిన వాఁడు లక్ష కొక్కడైన నుండవచ్చునేమో కాని మనస్తత్వ సంబంధములగు పరుగులాటలను నెగురులాటలను నిలుపఁగల వాఁడు కొటి కొక్కడైన నుండునా? అట్లు చిత్తస్తంభన మొనర్చువానికి మనస్తంభనమే యగును. భూమి కదలదు. చంద్రుడు కదలదు. ఇతరగోళము లేవియుఁ గదలవు. కాలము కదలకుండ నిలిచిపోవును. భిన్నభిన్నస్వరూప భారణ మొనర్చిన వ్యక్తులు స్థూలత్వమును బాసి నూత్నత్వమును పొంది మన స్తత్వములో మనోరూపముగ నైక్యమందును. అట్టిస్థితి యెంత వానికిఁ గలుగును! పరమార్థమున వస్తువిభేదము విధ్య-ఆత్మ సత్యము- ఈ సత్య మనుభవమున లేవన్నను దెలిసియైన యుం డుట కొంతమందిది. నడుమనడుమఁ గొంతజ్ఞ ప్రికిఁ దెచ్చుకొను చుండు నెడల మఱింతమందిది. దానిని బట్టి రాగద్వేషము లను నీలగునంతవఱకు మార్పులో నుండుట యంతకంటె మంచిది.

“నా కట్లాక్క క్రుతికాలము కలిగిన చిత్తబంధమట్టే వీడిపోయెను. సంస్తంభనావస్థలో వివరాని సముద్రపునోరు చట్టన క్రవణపుటగత మయ్యెను. అప్పటికిఁ గన్నులు తెఱవక మనమును దిరుగ స్తంభింపఁజేయునెంచి దీర్ఘనిశ్వాసమును లోనికిఁ బఱపితిని. ఒడలి బిగింపునకు నరముల యొక్కెట్టివో చిత్తస్తంభనమునకుఁ బ్రాణాయామపుఁ బట్టితిని. ఊహ-మనము బిగిసినట్లు లేదు. మఱలఁ బ్రయత్నించుచుండ-నింతలో నుప్పుఁజేఱవలకంపు ముక్కుపుటములందు గుప్పనఁ గొట్టెను. మనస్సునకుఁ జెవి దారియిచ్చినందులకే విచారించు చుం డ ముక్కుఁగూడఁ జెవితోఁ జేరినది. ఇంతలో “నమ్మాడి-కత్తు పూపే” అను నార్తమాడుకంతమునుండి వివరబడెను. అదరి పడి యలజడిపడునంతలో “కృష్ణా” యను ధ్వని వివరబడెను. దుశ్శాసనుడు వస్త్రావహారణ మొనర్చుచుండఁ గృష్ణనామ స్మరణ మొనర్చిన ద్రౌపది మనస్సునందు బారమెఱుపునలే దగుక్కు మనెను. ఇంకను జిత్తబంధ మేలయనిచిత్తమునకు సింహద్వారమైన చతుర్విధియమును దెఱచి చూచునరికి-పంచపాండవగృహిణి లేదు. కాని-వస్త్రావహారణము మాత్రము గాసంత కలిగి యుండవచ్చును. కృష్ణాయని యలవినది కాంత కాడు. గరుడపక్షి. ఆర్తరమముమాత్ర మాఁడులిడ్డదే-ఒక మొద లారియో పిళ్లయో “ఏన్ను ఏన్ను” యనుచు సముద్రపుటలల తాకునఁ గ్రిందఁబడిపోయిన భార్యను గాఁబోలు పరామర్శించు చున్నాఁడు. ఆమె మిగుల స్థూలశరీరిణి యగుటచే లేవలేక పోయెను. భర్త నూత్నశరీరుఁడగుటచే లేవలేతలేక పోయెను. అచ్చట మతెవ్వరు లేకుంటే- ఈ సందర్భములో నేను సాహాయ్యపడి యామెను లేవనెత్తిన నొక తప్ప. ఎత్త వుండ నిలువఁబడిన మఱియొకతప్ప. ఈ గొడవ నా కెందుల కని మఱియొక చోటికిఁ బోయితిని.

“అక్కడ దాదాపుగా నూర్చురు జనులున్నారు. నడుమ నొక్క ప్రాస్థురూపుఁడు బుగ్గమీసములను పరామర్శించుచు నువ్వనించుచున్నాఁడు. నేను వినినది మొద లాయుపన్యాస మిట్లుండెను ‘పండినది- దొరకఁబండినది- పరిపూర్ణముగాఁ బండినది- ఏది? ఆంధ్రదేశభాగ్యము- ఎంచుచే? ఇంతకాల మునకు నన్నయభట్టు నియోగి యను నాధారము దొరకెగిది. (వినుఁడు వినుఁడని సభలోఁ గేకలు) (ప్రబల నిదర్శనము లింక దొరకఁగలవు. (నూత్నేమాత్మేయను కేకలు) అదికవి వైదికుఁ డని యిదివఱకు జనులలోఁ గలిగిన తప్పుబట్టిప్రాయమును జనులందఱు దిద్దుకొందురుగాక. ఆతఁడు నియోగికివి! (నెలూన్ నెలూన్ అను ధ్వనులు) ఆతని యింటిపేరేదో తెలి యునా? గోపాలనివారు గోపాలనివారు (నూత్నే మాత్మే యను కేకలు) ఈ వార్తమా మిత్రు లగు వైదికులకు విశేష సంతోషకరముగా నుండక పోవచ్చును. (సాపము! అందు లకు మనమేమి చేయఁగలము? అను కేకలు) ఇచ్చటికిఁ గవి త్రయము నియోగి మూర్తియను మని ఘంటాపథముగాఁ జెప్ప వచ్చును. (జయ ఆహత్యరసలకు జయాయు కేకలు) ఆ కేక లతో సభ ముగిసెను. నాకు మాటలాడవలయు నని సంపూర్ణోత్సాహము కలిగెను. గాని సభిములు లేకుండ నెట్లు మాటలాడ వచ్చును? అయ్యయ్యో! ఇదియేమి? వీ రిట్లు మాటలాడిరే- ఇంత పట్టుదలతో మాటలాడిరే? భారతపు సాగను కవికాభా భేదమున మారెనా? అమహాసభాపుఁ డెవ్వఁడైన నేమి? మట్టి బట్టితోఁ దీసిన దనుకొనిన యత్తవపు లోనాపు బట్టితోఁ దీసిన దని తరువాత నిదర్శనములు లభించినను నత్తరువత్తరువేకాదా దాని పరిమళము చునకు ముక్కులున్నంతకాలము మహామోద ప్రదమేకాదా! నాయనలాగా! ఆత్మకు లింగబాలివిభేదము లేదని యనుభవమున నార్థ్యవర్త జేశముననే తెలిసికొన లేన ప్పూడింక నితర ప్రపంచమునఁ దెలిసికొనునా రెవ్వరు? వ్రాసి నది పంచమచేద మైనప్పుడు సాధనము బాతుటికెయైన నేమి? నెమిలి యొకయైన నేమి? ఆంతరకాలలలో కరాని మ యూరీ మౌత్ర భేదమైనలేదే. అట్టివో వారిట్లులేల మాటలాడవల యును? నాయనా! నివాసస్థలమేదని యడుగు వట్టి గుడిసాలి మనుటకంటె భరతఖండ మనువాడు పరమధన్యుఁడుకాఁడా? ప్రపంచమే యనువాఁడంతకంటె ధన్యుఁడుకాఁడా? నాయనా నీ వెవడవని యడుగు నారామప్రాచినుడ ననుటకంటె నార్థ్యుఁ డననువాఁడంతరంగ వికాలత కలవాఁడుకాఁడా? నేను పర మేశ్వరదాసుడ ననువాడు సర్వజగద్వ్యాపకసమర్థస్వాదయ వికాలత కలవాఁడుకాఁడా? నాయనా! నీ కెండఱు పిల్లలని యడుగు నాజవపూరము (Sixth form) లోఁ గ్రొత్తగా జేరిన వారిలో 985 గురని పలుకఁదగిన యుపాధ్యాయుఁ డుత్తముఁడుకాఁడా? దిక్కుదెసలేని పిల్లల నందఱును నాపిల్ల లేయని యనుకొని యాదరించుచున్నా నని పలుకఁగలదయోస

ముందు దుర్మతాత్మకుడు కాదా? లోకలాభ మొనర్చు వాడు నీ వాడు మాత్రమే యెట్లుగును? నీవాలివాడు మాత్రమే యెట్లు? ఎట్లుయినను పరమార్థ మెంతయో వివరించి తెల్పడంప నక్కఱలేదా యని యందులేమా? అక్కఱలేదని కూడఁ జెప్పవచ్చును. ఆకవికాలములో నట్టిభేద మున్నట్లు వివరము అది తరువాతఁ గలిగిన భేదమని చెప్పటకుఁ గూడఁ గొన్ని నిదర్శనము లున్నవి. అట్టిచో నాథునికాని యిప్పు డెట్లు యింపవచ్చును? ఆతనిని గూర్చి మనమిట్లు వాడులాడు కొనఁగ నాతని యాత్మకాంతి కెంత భంగముగా నున్నదో యెవరు చెప్పగలరు? ఆతఁడు నరఁడు. లోలోపలి తక్కువ కట్టుపాటుల నన్నిటిని మించి వర్తించిన వాడు. మనకంటయే చాలును. తనజ్ఞానముచే నాతఁ డెట్లు లోలోపకార మొనర్చినో యట్లే మన స్వల్పజ్ఞానముచే మనము చేరవైనట్లు లోకలాభము కొఱుకు పాటుపడి నరుల మనపించుకొనుట మంచిది. నానంత మూలపురుషుడు బాల్యమున నావరణే చుట్టఁగాల్చిన వాడని చంకలు గొట్టుకొనుట కంటే నేనాతనివలె, నవివక్ష్యమును గాల్ప లేకుంటి నని రెండు గొట్టుకొనుట మంచిదని నాలో నే ననుకొనుచు ముందునకుఁ దీరము. వెంటనే తిరువల్లి శ్లోకం వైపునకుఁ బోయితిని.

“అచ్చట విద్యార్థులు కొందఱు గుమిగూడి యున్నాఁడు కొందఱు పెద్దలుకూడ వారిలో నున్నట్లున్నది. వారు ఘర్షణ పడుచున్నారు. ముష్టులచే నొకర నొకరు బెడరించు కొనుచున్నారు. చొక్కాల చేతులను బైకెగ్రావించి కొనుచున్నారు. రండు రండని అంటువైచుచున్నారు. చేతి కట్టల రుగ్గిపించుచున్నారు. చీచి యను భయముల మిమ్ముమట్లు చున్నవి. కలియబడి కొట్టుకొనుటకు నెన్నడులై యున్నట్లు నేనూహించి భయపడి “యది యేమి యద యేమి”ని నే నెందఱనో యడిగితిని. తుదకొక్కఁడు. ఇదియేనా? ఇదియే పనికిమాలిన పట్టుదల - మూర్ఖత యని యాతఁడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నన్నుఁగూడఁ దిట్టుచున్నాఁడు కాబోలు నని నేనను కొను నంతలో ‘మూర్ఖతయని మఱియొకపారి యనుము; మూలి వైఁ గొట్టెదనో లేదో’యని మఱియొకఁడు తీర్చింది పలికెను. ‘మాచెదవేమిరా’యని వెనుకనుండి యొకఁడు హెచ్చరించెను. ‘మాచుటకే వచ్చితిమికదా? కానిండు రండు’ అని కొందఱు కేకలువైచిరి. ఏందులకు మీకీ వైరమని నేను గేకలఁ బెట్టితిని. ఓరుగంటివారికి జయాయని కొందఱు అడ్డివులై యుటచిరి. సరి-సరి ఇది యేనో పురపాలకుద్ద్యసంఘములోని శుభ్యత్వమును గూర్చిన వాడులాటయనియు - నోరుగంటియా యన యెవ్వరో శుభ్యత్వము నపేక్షించియుండి రనియు నే నను కొని యావలికిఁబోవ యత్నించు చుండగ నింతలోఁ బ్రతిపక్షమునుండి ‘ఓరుగల్లా? ఇంక ను నోరుగల్లా? నోరు సంబాలించుకొని మఱి మాటలాడుము. ఓంటిమెట్ట- ఓంటిమెట్టయని యందురా లేదా? యని కొంత యనుకనుగుప్పె శ్లోకం దీసికొని కొందఱు తమ ప్రబల విరోధుల తలలపై ద్రిమ్మరించిరి. ఆహాహా! కొందఱారా. పాపారవింద భక్తుడై, పరమపావన జన్మకడై, భవకాంతా మాన్యుడై, కవిత్వా విక్రయ పరాజుగ్ధుల చేతఁబ్రక్కడై, జరుగుచున్న పూటకన్నుమలేని వాడయ్యెను భగవంతుఁడెచ్చిన నిచ్చుగాక, లేకున్న లేక పోవుఁగాక యని - వైరాగ్యముతో, నిశ్చల మనశ్శాంతితోఁ గాంతైషమును జేసినవాడై, యెదురినములలో మృతినొందక తప్పని పరిక్షితునకే కాక, ప్రపంచ జనుల కందఱుల నావదలలో సహనము, శాంతి, సర్వభూత సమత్వము, వైరాగ్యము, జగదీశ్వర పాదారవింద భక్తియుఁ గలుపుట కుద్దేశంబుఁ బడిన భాగవత నిశ్చేషమును మన కాంధభావమున బ్రసాదించి తాను సంతోషముతో, సంతక శాంతితో, పనులు పడిన భక్తిభావజి జననస్థలమును గూర్చియేనా యాజుబర్ దస్తీ వృత్తి! అక్కంత కొమల కవితారసమున నమృతవర్షమును గురిపించిన యా మహనీయునిఁ గూర్చియేనా తలలపై నీ యిసుకను దిట్టన ద్రిమ్మరించుకొనుట. ఆమహాత్ముని భాగవతము వలన మనకు వృద్ధి యయినది కాంతికదా - క్రోధమా? కేవల యందు నిభిలభూతములందు నొకభంగి సమపీతత్వమున జరుగువాడు’ అని వ్రాయుటయే కాక యట్లు నడచుకొనిన మహాత్ముని గ్రంథమువలన మనకు వృద్ధియైనది భూతదయ కాదా? బూతులాటతోఁ గూడిన పోటలాటయా? ఆహా! ఇందునుగూర్చి యెంతవఱకు వ్రాతలు జరిగినవి. ఎన్నికఠినా లాపములు వినఁబడినవి. ‘శాంతమే పాపమే, శాంతమే పాపమే’ అని నేను మఱియొకచోటికిఁ బోవుచు విద్యార్థులు బాల్యము వలనఁ గలిగిన రక్తపటిమచే వృద్ధివొందిన యుత్సాహముతోఁ బట్టుదలతో నిట్లానర్పిత కాని మఱి యొక్కటియై యుండదని నేను నిశ్చయ పఱచుకొని మఱికొన్ని యడుగులు ముందు నకు వైచితిని.

“అక్కడ నొక్కసభ జరుగుచున్నది. అందఱు పంపువాండ్రవలె గానఁబడినారు. అంగ్లేయభాషా పరిశ్రమ మున్నవారిని వారి వేదములే చెప్పుచున్నవి. ఆ సభలో నొక్క యాంగ్లేయ దుపన్యసించుచున్నాఁడు. అధ్యక్షుఁడొక్కఁడొక్క దాక్షిణ్యుఁడు. అదివఱ కావత్త యేమి చెప్పుచుండెనో కాని నే నటుకుఁ బోయిన తరువాత నిట్లు చెప్పనాగెను. ‘నిశ్చయముగా గానేకాదు. ఉపజ్ఞానసహితములగు గ్రంథముల కిది కాలము కానేకాదు. ఇది విమర్శన యుగము. విమర్శ వృద్ధికొఱకే ఈ సంఘ మేర్పడినది. క్రమమైన దారులలో విమర్శనము పరుగు లిడవలసియున్నది. అందుకొక శాంగ్రులలో విద్యావంతులు కొందఱు వ్రాచి యులలో విద్యావంతులు కొందఱు కలసి యీ సంఘమును స్థాపించినారు. సంఘసభ్యుల వేళ్ల చదివెదను. మురుగేశంమొదలైన సభాధ్యక్షుఁడు. కే. రంగనాథకాశ్రి, ఉపసభాధ్యక్షుఁడు. ఆనమోగమయ్యయ కావ్యదర్శి (మిగిలినవారి వేళ్ల చదువ నక్కఱలేదని సభలోఁ గేకలు) పర - ఈ సభాద్వేషమేదియో చెప్పితిని. ప్రత్యుత్తర మీ సభవారు పూనుకొనిన మహావిమర్శన కావ్య మేదియనఁగా (వినుఁడు వినుఁడు అను కేకలు) మదరాసులో నున్న యన్ని పిఠులకు నన్ని సందులకు నేవేవో వేళ్లున్నవి. వాని కావేల్లెట్లు వచ్చినవో తెలిసికొనవలసియున్నది. ఆ వేళ్లనుగూర్చి సంపూర్ణ చరిత్రమును లోక మువేక్షించుచున్నది. కాశ్రియ విమర్శన మిప్పుడు వేయవలసిన ముందడు గిదియే. ఇది మహాకార్యము. అనేక జనసాహాయ్య మిందుకుఁ గావలయును. లక్షలకొలది వంశవృక్షములఁ బరిక్షింపవలయును. అనేక కుటుంబ సహస్రముల గృహసామన్యములు వెల్లడియగు పని. కావున నిందుఁ బని చేయువారందఱు సత్కల్పవర్తనలై రహస్య గోపనసమర్థులై యుండవలయును. ఇట్టి లోకోపకారమగు పుస్తకము నచ్చు వేయించుట కధిక భవము కావలసియున్నది. రాజధానిలో నున్న రాజులందఱు భాషాభిమానముచే దేశభిమానముచే దోషపడవలసియున్నది. వారిని సహించి సంపూర్ణమై యాచించుట కొక Select Committee నియమింపవలసి యున్నది. వైవకటాక్షమున “The scientific and critical history of the metropolitan toponamy” అను పేరు గల మన విమర్శన గ్రంథము కీక్రమున బయలుపడలెను గాక! ఓమ్ శాంతి శాంతి:” అని యాతఁడు కూచుండెను. కొంతసేపు సభ నిశ్శబ్దముగానుండెను. అప్పుడు నేనులేచి “సభాధ్యక్ష! ఆ యింగ్లీషుమాటల కర్మములేకయో నాకు బుద్ధిలేకయో కాని, సభవారిప్పుడు చేయఁ బూనుకొనిన కార్యమేదో స్పష్టముగాఁ దెలియలేదు.” అని యంటిని. అంత సభాధ్యక్షుఁడు లేచి “విదేమరచి చెప్పుటకే నేను లేచుట. వెనుకటి speaker గారు general గా చెప్పుట కారణముచేత మీ తలలో నది ప్రవేశింపలేదు. ఈ విషయము, ఇప్పుడు నేను particularise చేయుటకు పూనుకొని ఉంచుచున్నాను. ఇప్పుడు నల్లతంబి అనే lane ఉండింది. నల్లతంబి యాకో యేకాలపవరో అవరో చరిత్ర మేదో దానికి జేకచరిత్ర కెట్టి సంభోగమున్నదో ఇది, Etcetera సంకతులన్నియు మనము Encyclopaedia మాదిరిని publish చేయ వేండు. Another instance - తిరువల్లి శ్లోకంలో ‘Sunnadi’ (నున్నాడి) అనే తెలుపును. ఈ శ్లోకమేమి? దీని Etymology యెప్పిడి? అని మనమిప్పుడు వై మొగముగా (Superficial గా) నాలోచించుకూ వుండు దాము. Well, (నున్నాడి) ‘Sunnadi’ అను పదము మహమ్మదీయ భాషాపదముగా నామృతయమునకుఁ దాకుచున్నది. అందుచే నా పీఠిలో మొదట నొకకాంతి మహమ్మదీయులుండవచ్చునని Guess చేయవచ్చును. ఇదియే పీఠి చరిత్రకు జేకచరిత్రకు సాంగత్యమునకువీజము” అని యాతఁడు పన్యసించి సభాకరతాభివృద్ధులను నిరీక్షించుచుండఁగా నేను సభాపీఠ మెక్కి యిట్లు పలికితిని. “సభాధ్యక్ష! నున్నాడి యను పదమునకు జిత్రముగా రూప నివృత్తి చేసినారు. మీ విమర్శన పాండిత్యమందు నేను గౌరవము లేనివాడను గాను కాని మీరు చెప్పిన పీఠిపేరు నున్నాడికాదు. అది సన్నిధి పీఠి. పార్థసారథి కోటల సమీపముననుండుటచే దానికి సన్నిధి పీఠి యను పేరువచ్చినది (Nonsense, Nonsense అను కేకలు) నే నవలసిన మాటలు మీ రనుచున్నారే? మీరు నన్ను దిట్టినను నేను బెప్పదలచిన దేవో మానను. ఇట్టి యవక తవక సంఘము తూర్పున నొక గ్రామమున నానమమ స్థాపింపఁబడినది. ఆసంఘమువారు విమర్శన కార్యసంచారమున నొక గ్రామమునకు వచ్చిరి. Gade (గేడ్) Street అను నొక పీఠి యాగ్రామమున నున్నది. Gade అనగా నెవ్వరు?

ఆయన హిందువుఁడా-అంగ్లేయుఁడా? అను విూమాంశలకుఁ జొచ్చిరి. ఆపేరు హిందువుని పేరువలె గానఁబడకుంటుందే Gade అను దొరగారచ్చట నివసించుటచేదాని కా పేరువచ్చినదని వారు స్థిరపఱచిరి. ఇతఁడు East India Company లోని వాడని నిర్ణయించి జేకచరిత్రతో సంబంధమును గలిసిరి. యథార్థమేదనగా అది గాదెవారిపీఠి. మఱియొక యూరనికొక యసందర్భము జరిగినది. ఆయూర ‘నల్ల పెత్తల్లి’ యను పేరుగల పీఠియున్నది. నల్ల పెత్తల్లి పీఠియున్నప్పుడు ‘ఎట్టి పినకల్లి’ పీఠి యుండక తప్పదని వా రాగ్రామ మంతయు చుట్టుపట్ల గ్రామము లన్నియు నాపీఠికొఱకు వెడకిరి. అది యొక్కడను గనఁబడలేదు. నల్ల పెత్తల్లి యను పేరుగల యామె మీ పూర్వులలో నెవ్వరైన నున్నారా? యని ప్రతిగృహము నకుఁబోయి యడుగఁపాగిరి. కుట్ట కుడ కొక వేళ్లయింటిలోఁ జరిత్రమున కక్కఱకువచ్చు ముఖ్యాంశ మొకటి లభించినది. నా తల్లితండ్రిపేరు నల్లప్పయని యా వేళ్ళ చెప్పెను. ‘నల్ల పేత్తల్లి’ శబ్ద మపకల్ప మనియు, ‘నల్లప్పత్తల్లి’ యను శబ్దము నుకల్పమనియు నాసభవారు నిశ్చయపఱచి నల్లప్పనుగూర్చి చరిత్రముగా వ్రాసికొని పోయిరి. నల్ల లేదు. పెత్తల్లి లేదు. నల్లప్పలేదు తల్లిలేదు అది Nanna Futtee Ali (నన్నా ఫత్తీలీ) యను నొక్కచునామ్మకీయుని పేరు. ఆపేరిట్లయినది. (సభలో నవ్వుచున్నారు) నాయనలారా! మీరు బాధపడక, ఇతరులను బాధింపక యీపనికిమాలిన సంఘమును వెంటనే పరమపదంపఁ జేయుఁడు. ఇందువలన నెన్ని ప్రమాదములయిన నున్నవి? అని చెప్పి నేను దిగిపోవుచుండగా ‘నీ పేరేదీ’ యని వారడుగ “నేను జంఘాలకాశ్రి”నని చెప్పితిని. పాక్షి సంఘపువాడు కాఁబోలునని యొకరితో నొక్కరనుకొనిరి. జంఘాలకాశ్రి చెప్పిన విషయము యోకింపఁ దగినదే యని వారనుకొనుచు నిండ్లకు బోయిరి. నేను నా బసకుఁ బోతిని.

నాయనలారా! విమర్శనము బాహుళ్యగు మార్గమును దప్పి మిగుల వెట్టిపోకలఁ బోవుచున్నది. దానిని మంచిమార్గమునకుఁ ద్రిప్పట యావశ్యకమై యున్నది. బుద్ధిమంతులు తత్ప్రయత్నమున నుండురుగాక.

ఓమ్ శాంతి శాంతి:

శ త క ము లు.

[జరమంచి సీతారామస్వామి గారు.]
మ. భయమా మాధ్యమ విశ్వయంబా మఱిపో వాట్టా యేపాతునో,
మఱికొరాదెదలోనఁబుట్టుకలఁపురే వాహులై; యావ్వరా దఱునే మంగడి గాంగనిర్వ యద్వగారో వాగ్దాతీ, క
ద్రయశ్చైక్వి యులుట్లు వెల్లవ; నసంతా! భక్తంతామదీ!
అని యొక నాటి పెన్నెలరాత్రియందు పిడియకుగు మీఁదఁబూర్చుండి, “యశమ కుశుమాభిరారుమై యెసఁగు నంతరం బను కామమాసంబు”నైపునఁ జూచుచు భక్త్యాని రాగజులఁ జిత్తుచుండిరి. అప్పుడా బారిని బోవుచున్నవిరులు అ కొందఱు నిలవఁబడి, కొంతసేపుని, నాకకక్రమ జేరి “యీకోజాన సీతాదలితకఁయిల” వద్య జులుగా, కేలు వద్యమును చదువుచున్నారేమిందీ” అని నన్ను బ్రక్షింతిరి. “సీతాదలితక యిట్లుంటియే (తక స్తమైతి యనితలఁచితిరా? మనోహరములైక వింక ననేకము లున్నవి. ఒక్కొక్కతక యిలో నొక్కొక్కది వేదముగలదు. ఈసమయమున నాయక స్థకుఁ దగినదిగదామని వై భక్తామితామదీ వద్యమును చదువుచుండిరి. తారాగణ మిప్పుండ్రైక నుభాకర వినుముతో నెవ్వరు నానాకో మీర్యో మహత్త్యమున ప్రజ్ఞించుచు నా మృదనుమును వివిధ భావరంగములతో నింపిరి. ఒక్క వద్యమును గూర్చితిని గాని, యీమిగిలిన నాభావ శులన్నియుఁ జేరుపఱుకలేకపోతి నే యని విచారించుచుండఁగా మీరు విన్నవద్యము న్నృత్తి గతంబై నది. క ను రాయ క వియం త చ క క్క యా నా ప్థి తి ని దె ల్పి “గాంగ నిర్వ యద్వగారో వాగ్దాతీ” ప్రసాదింపు యి భక్త తింతామదీ నిట్లు పూర్ణింపితివాడో యీమిగిలిన నేని జెప్పిన వద్యము లృప్తిరముగా లేదని నాకుఁ జింతవోదయినను, వై వద్యమునూత్ర మహంబాసందఱు గలగఁ జేయుచున్నది అను నేను పలికిరి. “మీవద్యముఁ గూడ వినిదిగదా”ని నాక పట్టకట్టుగా నింకఁదప్పచు నాబోలు” నని ఇ యి చదివెతిని. ఈయొక్కల నెవ్వరంబునా మావేఁగ నెంత యు నేకపర్యమే

“Courage, brother, do not stumble,
Though thy path be dark as night,
There is a star to guide the humble
Trust in God and do the right.”

అనగా— “భైరవమూసాహి, సోదరా, రదంబదనము! కటికి
చీకటి నీరే! నమ గ్రహియింపు చాచి చూచి దీప వదలు
తరగవు. ప్రేమను నమ్మి నీయము భర్త మేలును”

“రాధామాధవ మమృతాంకితా గాఢాభిలషితు జెప్పి
 న్నాధుర్యంబున గృహ నాయభింక గల్గుటకు మిప్పించినా
 నాధార్మ్య కలిమినవర్క మునానక భూమిలక్ష్మిని
 రాధామాధవ నామ మందిరగర్భభాగ చారితుడనా.”

అంగ్లముఖ భరతవంశమున నుమాన నూన నూన
యేలది తక్కురబులనంది సాతించువు న్నకాదు. అయిన వారి
పాలన మహిమాత్మకమును మురయ్యాంధ్రభేరియొన నుమాన
నదిండుయిడు సంవత్సరములునుండియే వర్జియముగా నుండి
చున్నది. ఇక్కలది సమయముననే, అంగ్లవిద్య యాంధ్ర
భేరియొన సర్వకర్త వ్యాప్తియొన యొన్నది. అత్యుచిత వానాజి
కళివర్ధిం గాంచుచున్నది. మహావృద్ధివల నవిపాలనయొన వా
ని విద్యతో మన కగత్యము లేకుండెను కాదు మనజేయంతే
నిరసించి మనకష్టములములలో నె పట్టించుచు మనలనుండి
వారందరికొనిన ధనదుంతులను మనజేయమంతే యధేచ్ఛగా
వినియోగించిరి. అక్కరన సమృద్ధిచున్నది నుల దీరినయిరి.
తదానభ్యుదయించినయిలలకర్త మనకల్పించి కానకల్పించ
కుంటేయి సంవత్సరములుగాని మన కల్పించుండలేదు. మహావృ
ద్ధియొనగూడ వారివిద్యను మనకు పాతకాలమునందు పోధించ
లేదు. వారే మన కిహము దిచ్చిరి. అగ్రవారములు గట్టింజిరి.
వారిలో నెకడైనదుర్బాధుండొకఁడు లేనిమహావృద్ధివలన
మనలంబించువునది సొండువులను బాధించిన సకలము కేరువుగా
తచ్చి బాధించెను. అక్కారణంబున మనవారము మఱింతకట్టు
నంతో నందు, గలవమని మనయాచారములే నదువుకొనియం
జిరి. ప్రస్తుతస్థితిమాత్ర మట్లుగాదు. తెలఁగునాని మానుషియై
మానుష నతిక మైయున్నది. ఇయ్యింద్ర బాలయనలది కన్ను
గానక మన ముదార ప్రప్రయము, వాతిప్రప్రయమునూడ నను
పాత క్లితిరచ్చింది. దీనితెల్ల మనము ప్రస్తుతపు లాకకాలల
యందు నేర్చుకొని మున్న విద్యయే కారణము. సకలము

అండ్స్, సెప్టెంబరు 18:— దేవరాయలగారి ఆలోచనలు చదివించున నాకును రాజీనామా నిర్దుష్టమే వదంతులని హెచ్చుగా చెబుచున్నది.

Boycott of Councils.

—:o:—
Mr. Motilal Nehru.

—:o:—
Resigns Councilship.

—:o:—
(ASSOCIATED PRESS.)

ALLAHABAD, September 16.

Pandit Motilal Nehru has resigned his membership of the United Provinces Legislative Council in pursuance of the Special Congress resolution. It is also understood he has returned to Government his 1911 Durbar medal. The Pandit has issued a manifesto to the U. P. pointing out their special duty in boycotting the councils, which he says is for the present the most vital part of the non-co-operation programme and should carry on an incessant propaganda.

Nagpur Nationalists' Manifesto. Active Non-Co-Operation Undertaken.

NAGPUR, September 16.

The following manifesto signed by Doctors Moonje and Cholkar and Messrs Narayan, Ragunath Alekar and Shrawani Shankar Niyogi and several other local nationalists has been issued:—

The special Congress has passed Mahatma Gandhi's resolution on non-co-operation with overwhelming majority. Though most of us were opposed to the programme and still maintain the opposition we hope the Congress men of our province will combine to bring about withdrawal of candidature of all Congress men who are standing for Council elections and to educate the voters not to participate in those elections.

More Adherents in the Punjab.

LAHORE, September 16.

In course of a letter to the press Professor Kuchi Ram Sahni in announcing his withdrawal of candidature for the University in the reformed council writes:—It is hardly necessary for me to explain how keenly I have felt the barbarous treatment meted out to my province and how deeply I sympathise with the just grievances of our Muslim brethren over Khilafat wrongs. I have also fought as hard as I could against the illiberal and unsympathetic attitude of the bureaucracy in this province in framing rules and regulations under the Reforms Act. In spite of all this, however, I feel I cannot support Mr. Gandhi's programme of non-co-operation. I voted against it both in the subjects committee and in the Congress. Fidelity to the Congress and the fear of disregard of its mandate by a large body of Congressmen will undermine its moral authority, compel me to stand outside council elections. Even so my own inclination was to go in and if elected to resign my seat, but others for whose opinion I have great regard advise me to have nothing further to do with the elections. I bow to their judgment.

Bakshi Tek Chand.

Bakshi Tek Chand, General Secretary of the Punjab Provincial Congress, who opposed Mr. Gandhi's non-co-operation programme in the Congress, has also withdrawn his candidature for the University seat in the reformed council as he is of opinion that there is one item in the programme which he feels bound to follow, viz. the withdrawal of candidature for reformed councils.

Resigns Congress Secretaryship.

He however has addressed a letter to the president of the Punjab provincial Congress Committee resigning his office of the General Secretaryship of the Punjab Provincial Congress Committee and in doing so writes:—You are aware that I have from the very beginning been opposed to Mr. Gandhi's programme of non-co-operation in the informal conference held at Lahore in Mr. Gandhi's presence on the 20th July, as well as in the various meetings of the Provincial Congress Committee when this question came up for consideration. I invariably expressed my humble but emphatic disagreement with his proposal. Since then I have attended the Calcutta Congress and have had the advantage of being present at various formal and informal committees and conferences that I am still unconvinced of the efficacy or practicability of the programme. I strongly feel that a wrong lead has been given to the country and that the Congress has been committed to a programme several items of which are in my humble judgment not only impracticable but injurious to the interests of the country. I am also of opinion that the Congress is adopting some of these items had gone contrary to article (1) of the constitution and therefore its decision is to that extent unconstitutional. However the great national assembly has by an overwhelming majority adopted the programme and the only proper and constitutional course for those who for the time being and themselves in the minority is to resign their offices and then to try to convert the majority to their own views. I would therefore request you and the committee to accept my resignation.

Withdrawals from Amritsar.

It is stated by the "Tribune's" Amritsar correspondent that all Non Mahomedan candidates who had announced their intention to stand for council elections have decided to withdraw from candidature. The same is equally true of Mahomedan candidates. The Sikh candidates called a meeting of the Sikh League for the 13th instant to decide the point but the same could not be held for want of timely notice of the point to be discussed, the members not desiring to decide it off hand in view of the momentous nature of the decision.

Mr. Patel's Lecture.

NAGPUR, September 17.

Mr. V. J. Patel General Secretary Indian National Congress, who arrived here this morning delivered a lecture this evening in the Town Hall before large audience. Mr. Narayan Kanganain Alekar pleader presided. Mr. Patel referred to his hopelessly disappointing experience while he was in England. He then referred to the nationalists attitude when the reforms were announced, and emphasised that the non-co-operation resolution relating to the boycott of councils is at triumph of the national point of view. The present reforms are unworthy of England to offer and unworthy of India to accept. He further showed the necessity of boycotting councils which he said was really for good of India. He exhorted the audience to agitate until complete responsible Government is granted. He said that the non-co-operation resolution is not without defects and those will be remedied and the resolution will be revised at the Nagpur Congress,

The Indian Legislative Council. Interpellations.

SIMLA, September 16.

Mr. Sinha asked the Government to lay on the table a statement showing the names of officers and the action taken against them to mark the disapproval of their action by the Government in handling the Punjab affairs.

The Home Member said that before passing orders the Government considered it desirable to await the discussion of the report in the House of Commons. They had meanwhile communicated with the local governments who were asked to submit their proposals with regard to the officers who were condemned or blamed in the report and despatches. Consideration of their replies which in some cases included representations from the officers concerned was not completed till a few days ago. The Government had not replied before because they desired to make a statement as complete as possible before laying it on the table. The Home Member then laid on the table a statement which showed that action in 20 cases had been taken. The following are details:—

Khan Sahib Ahmed Jan (Amritsar) had been reverted to his substantive rank of police Inspector 3rd grade. Police Inspector Ashraf Khan (Amritsar) has been reduced from the second grade Police Inspector to the rank of Sub-Inspector. No action was taken against 20 police constables of Patti as no censure was suggested by the Hunter Committee. Khan Bahadur Mahomed Sultan Ahmed, Acting Deputy Commissioner, Gujranwalla, had since retired after a long distinguished service but the Government censure has been communicated to him.

Lieut. Col. O'Brien Deputy Commissioner, Gujranwalla; Mr. Marsden, Sub-divisional officer, Kasur; Mr. S.M. Jacob, Director of Agriculture, Punjab; Brigadier General Campbell, Commanding Sialkot Brigade; Captain Deveton and Colonel Macrae, all these six officers have been informed and in some cases it was proposed to inform them of the Government's strong disapproval of these officers actions which were injudicious and improper.

Mr. Penhearn, Extra Assistant Commissioner was at once deprived of his power to try cases under martial law. The local Government had communicated to him their strong disapproval of his action and the Government of India has asked the local Government to consider what further disciplinary action could be taken against this officer.

Messrs. Kitchlew and Miles Irving of Amritsar had been informed that the Government considered it was regrettable that these officers failed to retain control over the military commander and failed to remain in close touch with the military people throughout the events.

Mr. Bosworth Smith proceeded on leave preparatory to retirement after a request to remain on active duty till spring of 1921 had been refused. The Government of India had asked the local government to communicate to this officer their strong disapproval of his injudicious and improper action.

General Dyer's case has already been dealt with.

General Beynon's action was criticized regarding the issue of defective instructions to the Royal Air Force officers sent to Gujranwalla. In this officers case the military authorities considered that no more precise instructions could be issued. Action was being taken to prescribe rules for future guidance.

The conduct of Lieutenant Dodkin and Major Carbery was not held blameworthy by the military authorities in view of the extreme difficulty of their position for using bombs from aeroplanes.

Colonel Frank Johnson held a commission in the territorial force which had since been demobilised. No action was therefore proposed.

Mr. Sinha asked a supplementary question:—Am I to understand that in spite of the distinct orders contained in the Secretary of States despatch these officers whose actions were condemned were again given an opportunity to make further representations to the local Governments before they were punished.

The Home Member said some of the officers concerned had made representations to the local Government before final action was taken.

Mr. Sinha further asked for reasons for the promulgation of Seditious meetings act in Hazara district, N.W.F. Province.

Mr. Muddiman replying said that extremely violent speeches were made at certain meetings attended by men in certain cases armed with swords, spears, etc and in the interest of preventing open disorder the Government had to apply the said act.

Replying to a further question by Mr. Sinha the Home member said the Government enquiry resulted in confirming that Messrs. Kitchin and Miles Irving were responsible for abdication of Civil authority during the disturbances. Officers concerned have been informed of Government's strong disapproval on their action, but it was more important to prevent recurrence of mistakes made than censure of officers concerned.

In reply to another question by Mr. Sinha the Government said that arrests and detentions of Dr. Kidar Nath and Messrs Gurilal Singh and Manohar Lal, were unfortunate and regrettable but no further action was contemplated.

Replying to Mr. Sinha, Mr. Shafi said it was a fact that no Municipal Board or Committee in N. W. F. province enjoyed even partial right of election. The matter was considered before and it was not found possible to change the system. The Chief Commissioner would be asked to reconsider the question.

Replying to the question by Mr. Khaparde regarding provision for widows and orphans of those killed and wounded at Jallianwalla Bagh the Home Member said that the case of the inhabitants of Amritsar was adequately met by private generosity, that of persons resident outside the city had been dealt with by the local Government by distributing Rs. 1200 placed at its disposal by H. E. the Viceroy.

if country desires. He finally appealed to the candidates to withdraw and the voters to abstain from voting. He said that in spite of Congress resolution if members seek election it should be made impossible for them to continue in councils and they should teach Government a lesson by practicing non-co-operation successfully. President addressed Mr. Patel as Honourable at which the audience resented. Thereupon he assured the audience that Patel is Honourable and will remain Honourable probably with a vengeance.

Replying to Mr. Khaparde the Commander-in-Chief said that the Committee report would be published in extension due course. Financial effects of the committee recommendations had not been yet worked out.

Mr. Sarma replying to Maharaja Nandi informed that the draft of the profiteering bill introduced in the Bengal Legislative Council was submitted to the Government of India, who concurred in the views expressed by the local Government.

Replying to Dr. Sarabdhikari regarding the amendment of the Press Act Sir William Vincent said that the Local Governments and administrations were addressed on the subject in July last, and the question was under consideration. The Government did not propose to lay the correspondence on the table at present.

Sir George Barnes informed Sir Sarabdhikari that the Government could not lay on the table the copy of correspondence with India office regarding High Commissioner for India, but he hoped shortly to publish a communique on the subject. The question whether a committee be formed to advise the High Commissioner in respect of certain branches of the work as advocated by the moderate deputation was under consideration.

The Reforms Commissioner informed Dr. Sarabdhikari that the Government of India was not specially consulted with regard to the appointment of an Indian to the Secretariat establishment at the India Office as recommended by the Crewe Committee.

In reply to Dr. Sarabdhikari's question H. E. the commander-in-Chief placed a statement showing the list of Indian regiments and battalions serving beyond the Indian territorial borders on the 13th September. From the statement it appears 17 regiments Cavalry 89 and half battalions Infantry, and 8 battalions Pioneers are serving beyond Indian borders.

Replying to Mr. Banerjee's question regarding the policy of Government on the problem of housing of working classes Mr. Shafi said that the subject under new regime would be transferred, but all the same the Government of India had recently made suggestions regarding the subject. The Government of India were, however, financing Bombay Government Scheme by forwarding Rs. Fifty lakhs this year as proposed to advance another fifty lakhs next year.

Mr. Hailey replying to Mr. Banerjee's question regarding war stocks said the stores were purchased during the war on behalf of His Majesty's Government, but the Government of India got equivalent recoveries from Home Government on that account. Recoveries made on account of Surplus stores would therefore from credit to His Majesty's Government.

The Home member replying to Mr. Sastri said Rs. 50,000 were awarded as compensation to Miss Sherwood who received the sum of Rs. 1500 only representing the value of the property lost. The statement laid shows that the number of cases in which assistance has so far been given by the Government to the dependants of needy persons killed at Jallianwalla Bagh is forty. The greatest amount paid to individual is Rs. 500. The least amount paid to an individual is Rs. 200 while the average is 350. The total amount paid as relief in the case of Europeans who were injured is Rs. 43250, the greatest amount paid being Rs. 20,000 while the least being Rs. 750 and the average being 7208. The total amount paid as relief in cases of Europeans who lost their lives is Rs. 480321, the greatest amount paid being Rs. 200,000 and the least amount being Rs. 321 while the average being Rs. 68617. The Government had no information as to the extent of assistance afforded by local charity.

Replying to a question by Mr. Haroon Jaffer regarding return of titles, honours, medals etc., as a mark of dissatisfaction at the Government policy, the Home Member laid a statement on the table showing that all over India ten titles were renounced, six honours, four medals, 32 honorary posts and 248 stipendary posts.

The Reforms Commissioner replying to a question by Mr. Ramayanagar regarding the cost of elections to reformed councils said the cost of all was debited at present to provincial revenues and as elections for Indian and provincial legislatures would be a provincial subject it would continue to be so debited under the reforms scheme.

Replying to Mr. Tata, Mr. Hailey said the total amount of reverse bills sold from 1st February till the end of August 1920 was £45 millions of which 40½ million was found by sale of British treasury bills held in paper currency reserve and the balance from the Secretary of States treasury balances. Book value on 1st January 1920 of British treasury bills in paper currency reserve so sold converted at Rs. 15 a Pound was Rs. 603¼ crores. The proceeds realised in India in respect of reverse bills amounted to Rs. 37½ crores. The difference between the book value and the last named sum was Rs. 23¼ crores. The total amount of money orders issued from the 1st February to the end of June was 3 million. Payment of this account in England was made from the Secretary of States treasury balances for which there was no book value, but for the purpose of conversion in Government accounts from sterling into rupees the rate adopted in the budget was rupees fifteen to the pound. He could not give information regarding rupee proceeds of these money orders. The rates at which the Government were selling reverse bills was 1s-11 19—32d for immediate and 1s-11 11-16d for deferred. The market rate has been fluctuating round 1s-11d. The Government could not make at present moment announcement as to the continuance of such sales.

Replying to Dr. Sarabdhikari Mr. Muddiman stated that the functions of the special bureau of information were to collect and collate information regarding Bolshevik activities both from sources outside as well as in India itself, to counteract spread of Bolshevism in India and to combat the activities of Bolshevik agents directed against India. The annual cost of the Bureau was Rs. 91710.

Mr. Sinha Interviewed.

Mr. Sachidananda Sinha who is staying in Simla for a few days more spoke to a press representative and expressed his dissatisfaction with the Viceroy's decision on Mr. Sastri's resolution and His Excellency's references to it in his closing speech. He said:—I regard the disallowance of the resolution as both unfortunate and ill-advised. I don't think the discussion could have made the situation any worse. On the contrary ventilation of public feeling on the subject and free and frank discussion on both sides might have to some extent allayed public anxiety.

Question:—You know His Excellency the Viceroy in his opening speech this session made an appeal that the Punjab controversy should be shelved up in order to secure smooth working of reforms. In view of that do you still think that a resolution like that of Mr. Sastri should have been brought forward.

Answer:—I much appreciate the solicitude of His Excellency the Viceroy for trying to produce in this country a calm atmosphere, but I do not agree with him that it can be done by shelving up so important a question as that of Punjab at present is, and by shutting out debate on it in the Council especially because the Government themselves at the last Delhi session gave an undertaking in reply to Dr. Sapru's question that the Council would be given an opportunity to express its opinion on the report of Hunter Committee.

Question:—Don't you think that something has transpired since that undertaking was given to justify the Government action?

Answer:—Nothing has transpired so far as to justify shutting up a debate in the Imperial Legislative Council on this important question. On the contrary the attitude of certain members of the House of Commons and their speeches in support of Dyer and above all the trend of the whole debate in the House of Lords make it absolutely necessary that non-official representatives in this Council should have been given an opportunity of speaking out the mind of the country on this all engrossing topic at the present moment.

Question:—Don't you think that the acceptance of the resolution would have merely strengthened the hands of the Government in carrying out the recommendations contained in the Cabinet despatch of the 26th May?

Answer:—I do think that if Mr. Sastri's resolution had been accepted by the Government it would have materially strengthened their hands in carrying out the directions and orders of the British Cabinet in general and Mr. Montagu in particular.

Mr. Khaparde.

The disallowance of Mr. Sastri's resolution on the Punjab is still the chief topic of discussion among non-official members of the Council who are leaving Simla one by one. Interviewed by the Associated Press representative Mr. Khaparde was good enough to explain as to why he could not withdraw his resolution about the strikers in Government presses while he withdrew his other resolutions of great public importance. He says:—The press people approached me long time ago and I promised to do what I could for them. Theirs was really a hard case and deserved to be discussed in the Council in spite of the fact that the Government after having promised non-official members at the last Delhi Session to afford an opportunity of dealing with the Punjab matter went back on its word and disallowed Mr. Sastri's resolution on the subject. No doubt the result of my resolution has been unfavourable to the strikers, but I had given my word and it had to be carried out.

Question:—Now that your resolution has been lost, there is no need of talking about the Government press people. Will you therefore kindly let me know your views on Mr. Sastri's resolution which has been disallowed?

But I do not look upon the question of press strike as closed. I want to return to the charge as soon as I can and fully trust to the new constitution to secure adequate redress for the overworked and ill paid Government servants. When there is a question of increase of pay for superior services there is no consideration for the tax payers, but if I ask for a penny for the poor, needy and starved employees of the Government then the tax payers interest is easily trotted out times without number.

But you have not answered my question about the merits of Mr. Sastri's resolution.

I was coming to that. All of us owed a public duty to our country particularly the Punjab to raise this question and there is no difference of opinion whatever among the various parties in India on this unfortunate controversy.

Question:—That is alright, but what can you do now?

Answer:—We must vindicate ourselves in this country and give suitable reply to the House of Lords and Junkers party in England early next cold weather.

Question:—The Viceroy has asked us to close that chapter and don't you think the Viceroy may have his own views on the subject?

Answer:—But we also have our own.

Question:—Will you please tell me if you withdrew your other resolutions as an act of non-co-operation?

Answer:—No. Certainly not, because I always act on principle of responsive action which gives me liberty either to oppose or to Cooperate or to stand by and do nothing.

Question:—How do you differ from Mr. Gandhi? will you please explain?

Answer:—Non-cooperation as understood by Mr. Gandhi and as explained by him in Special Congress is no action in all matters connected with Government, and positive action undertaken to fill up gap caused by his non-co-operation and Mr. Gandhi's ultimate goal is to gain whatever can be gained by paralysing Government (?) but my view of responsive action is that we take advantage of every thing that can be conducive to our own good, and actively oppose what would be injurious to ourselves and in other matters of indifference to let Government alone. This gives me a wider choice of means to win Swarajya for my country and does not exclude non-co-operation, but merely reduces it to one of the means, whereas Mr. Gandhi makes it the principle weapon both offensive and defensive. This is the difference between Mr. Gandhi and myself.

Question:—Will you please illustrate what you mean, so that your idea may be understood better?

Answer:—Yes, I have got three arrows in my quiver and can use them as occasion demands, but Mr. Gandhi reduces himself to one arrow. I may add that late Lokamanya Tilak held views similar to mine and I discussed them with him as early as at a meeting of All-India Congress Committee at Banarav. So I have reason and authority also on my side. Further my mode of action reduces Government to perpetual defensive position, whereas Mr. Gandhi's method might in certain circumstances give Government an opportunity of reviving repression. Lastly, mine is based on human nature whereas Mr. Gandhi's has its roots in a feeling which he likes to ostracise, namely hatred of Government. Mr. Gandhi's method is open to further objection of being at the mercy of any unknown ignorant man. The rule of conduct which I adopt and which I recommend to everybody is enunciated by no less a personage than Lord Sri Krishna in Baghavat Gita.

Question:—Answering my question about strike in presses, you told me that you fully trust to the new constitution.

Answer:—I seek redress for overworked and ill paid Government servants.

Question:—Am I to understand that you stand for any reformed council?

Answer:—Yes. I stand for Council of State.

Question:—But are you not hampered in doing so by the non-cooperation resolution adopted by Special Congress. Already Mr. C. R. Das, Mr. B. Chakraborty and others of Bengal and Mr. C. Vijayaraghavachari of Madras and a few others of that Presidency have stood out.

Answer:—But that non-cooperation resolution is merely advisory and not mandatory. Further the Congress is a national institution on public opinion, have a right to be represented and it cannot be made subservient only to persons holding non-cooperation as their ideal and guide. So I shall, if elected, be a member of the council, and also a member of the Congress hereafter, as I have been hitherto.

Question:—Then what about those who have accepted non-cooperation as their guide?

Answer:—I think they will gradually one by one on one pre-text or another get back to my view of things and accept my principle of responsive action. I might say that Mr. Gandhi has already begun to do so by admitting the word was gradual in his resolution relating to the boycott of schools and withdrawal from legal profession.

Question:—You might have seen that Mr. S. Kasthuri Ranga Iyengar, Mr. Satayamurthi and Mr. Rangaswami Iyengar of Madras have resigned their seats on the Provincial Congress Committee.

What do you think of their action?

Answer:—It is quite in accordance with their views on the question of non-co-operation as adopted by the Congress. They can still be members of the Congress and yet not carry out the resolution as adopted by Congress.

(ASSOCIATED PRESS.)

Tata Steel Workers' Strike. Men Reject Offers.

CALCUTTA, September 17.

The strike of European hands in Tata Steel and Iron works at Jamshedpur continues. There are about fifty men on strike, American and Englishmen and a few Anglo Indians, and they are mostly covenanted. They are all highly paid and have been occupying posts of such importance that their sudden stoppage has caused a considerable dislocation of work, though the Indian staff is cooperating loyally with the management. The departments affected are open hearth and rolling mills. The matter which has led to the present deadlock cropped up about three weeks ago, when the men demanded an increase of fifty percent on their salary. The system prevailing is that covenanted men receive a fixed rate of wages. In addition they receive a bonus when the output exceeds certain figures laid down for each department. This bonus varied from 25 to 100 per cent on salaries received.

The management considered the demand carefully and offered the men an increase of ten percent on the total income, that is, wages and bonus combined, increase to be based upon the average earnings in different positions for 1919 and to be added to the salaries. This proposal was made to open-hearth and rolling mill depths and to rolling shop. It was accepted by rolling shop and the bulk of the men in bar mills but rejected by the men in open-hearth and other rolling mills. The offer was also extended by the Company to blast furnace covenanted employees, who were not originally concerned in the demand. On Saturday evening last the men came and informed the General Superintendent that they were unable to accept the offer and declined to work. Later, the company made a further concession offering to make the increase retrospective to march 1st last instead of September 1st, as first proposed. This offer was made at a conference with men on Tuesday last. Meetings were held by men on Tuesday evening and Wednesday morning and subsequently the management was informed that the men definitely rejected the offer. The management feel that they have made a very substantial concession and do not see their way to go further. The strikers are mostly trade unionists belonging to large unions at home. The work is still proceeding though the output has necessarily decreased considerably. The open-hearth and large rolling mill departments are most affected. The output of the former is about 15 percent of the normal and the latter 50 percent. Skilled Indian labour is being used as far as possible.

Labour M. P.'s Visit.

Programme of the Labour Party.

CALCUTTA, September 16.

This evening the *New Empire* publishes the following re visit of two labour leaders during the next Indian National Congress. At the invitation of the Indian National Congress, Col. Wedgwood, M. P. and Mr. Ben Spoor M. P. are visiting India this cold weather. They will attend the Nagpur sessions of the Congress and then visit certain provincial cities. They will come with a message from the British Labour party conveying sympathy of British Labour to Indian aspirations. With regard to chairmanship of the coming session at Nagpur the situation is by no means clear. Of the outstanding leaders all have been presidents in past years with the exception of Mr. Gandhi, but he would, it is understood be unable to accept it this year. One of the main subjects to be discussed will be a suggestion for working or the modification of non-cooperation resolution just passed and in that case Mr. Gandhi will wish to reserve full liberty to himself by not accepting an official position. Non-cooperation resolution on the other hand as it now stands would, it is believed preclude the offering of the presidency either to Col. Wedgwood or to Mr. Spoor. Passages of the labour members have already been booked and the only contingency likely to prevent their arrival would be the labour situation in England if the country finds itself in the thick of the real battle over labour control of the main productive industry of Great Britain. Many leaders of the labour party who confidently though probably mistakenly anticipate a labour Government after the next general election, have already nominated leaders for the official positions that will then need to be filled by persons of their belief. It is rumoured that in such a contingency Col. Wedgwood would be sent out as Viceroy of India while Mr. Ben Spoor would occupy the position of Secretary of State. Mr. Churchill's challenge at Dundee that labour could not produce men capable of filling Government positions led to an examination of the position and a provisional allocation of honours. The two which mainly affect India were to be dealt with in the manner just described.

Mr. A. R. Clarke, Agent, B. N. Railway, has been appointed 3rd member of the Railway Board.

Court Martial at Murree.

Sequel to Railway Affray.

MURREE, September 16.

The trial of Private Chilcott 1st Cameron Highlanders, by General Court Martial, presided over by Major General Sheppard, commenced here to-day. The accused was charged with having caused the death of a Pathan, one Habibulla Khan who was killed by a shot fired during the affray which occurred at Kachagari station on 8th July last, between some troops and a party of Mahajirin on their way to Afghanistan. The legal representative of the Peshawar Khalifat Committee was present to watch the proceedings. The prosecutor, in his opening address, outlined briefly the events which led to the death of Habibulla Khan. The prosecutor contended that the accused caused an affray at Islamia College station by his unauthorised interference with passengers. At Kacha Garhi there was a sufficient force of sepoys armed with rifles and bayonets to protect life and to arrest Habibullah. The case for the prosecution was that the accused was not justified in firing at Habibullah, and that he was criminally responsible for his death. Formal evidence was led for the prosecution to show that the court martial had jurisdiction to try the accused for murder or manslaughter. Several witnesses were called to prove that the accused on a particular occasion had no authority to collect the tickets of passengers. Major Dickson, Civil Surgeon, Peshawar, who examined the body, described in detail the injuries suffered by the deceased Habibullah. There were four bullet wounds, of which one through the chest, which fractured the collar bone, and which was inflicted while the deceased was in a recumbent position, causing almost instant death. There were twelve slighter wounds. Most of them were probably caused by sharp instruments, none of which alone could have caused death.

Lieut. Hewett was the next witness. The court rose before his examination was completed.

Mill Strike in Ahmedabad.

AHMEDABAD, September 16.

Operatives of 29 mills have gone on strike from the 15th on account of wages dispute in two mills. The millowners association have protested against the strike as being contrary to the terms of the arbitration arrived at between themselves and the employees and agreed to decide the point of dispute after Mr. Gandhi's arrival. The Labour Mahajan has declared the men's strike as unreasonable and advised them to resume work unconditionally from to-morrow.

AHMEDABAD, September 17.

Another labour trouble is brewing here for the last eight days. The dispute started over the wage question in two mills. The labour union intervened and gave notice of a general strike. A settlement was arrived at between the Millowners Association and the Secretary of the labour union. In spite of that advice of the union, the workmen of 29 mills went out on the afternoon of the 15th and remained on strike. On the 16th (Thursday) evening at a conference it was held that the labour union was wrong in declaring the strike and the labour Mahajan has advised the strikers to resume work unconditionally on Friday.

News in Brief.

(ASSOCIATED PRESS.)

Sir Percy and Lady Cox left Government House, Poon Ganeshkhind, on the 15th.

Owing to the heavy rain there was a breach in the Ohandan embankment at Rajpore village; in the Banka Sub-division. Seven villages were partially washed away and thousands rendered homeless.

A consignment of nickel coins was sent from the Calcutta Currency Office to Bombay by parcel express. At Jubbu pore it was found that one of the cases was tampered with and its contents consisting of 8000, two anna nickel coins were missing and it is reported that a fish plate was found near it. The police are making enquiries.

Of the tenders for gold bullion presented at the sale on the 14th instant all tenders at Rs. 23-9-5 per tola and above were accepted in full. Individual tenders for a minimum quantity of one thousand tolas at Rs. 23-9-4 per tola have also been accepted. The amount of gold sold is 1252500 tolas and the average rate of accepted tenders is Rs. 23-12-11 per tola.

The following resolution of the Government of India, Finance Department is announced:—The question of the rate of interest allowed on deposits in special provident funds or bonus terms was referred to in the Finance Department letter No. 1083 F. E. dated the 28th August 1918, and they have now been authorised by His Majesty's Secretary of State for India to announce that the interest on amounts accumulated in such funds will until further orders be allowed at the rates of 5½ per cent per annum with effect from 1st April 1919. The increased rates will not be fixed for any definite period, but will be subject to reconsideration should the rates which the Government of India borrow undergo modification. Six months notice will however be given to the subscribers before any alteration is made.

Mr. A. Z. Khan, third Presidency Magistrate, Calcutta did a graceful act of kindness in disposing of a case in which an Oriya by name Juggernath was charged with having attempted to commit suicide by jumping from the Howrah bridge on Wednesday afternoon. The accused's explanation was that he had been starving for six days and so wanted to put an end to his misery by drowning in the Hoogly. He added that his wife and family were at Cuttack and that he came to Calcutta in search of work. The Magistrate passed the following order:—It is a pitiable case. The accused was starving for six days and went to drown himself in the river. Two constables saw him picked up. I cannot find it in my heart to be hard on him. He is detained till the rising of the court and should be paid Rs. 20 from the poor box and despatched home.

The French Presidency.

M. Deschanel to Resign.

Prospective Candidates.

(REUTER'S.)

LONDON, September 16. The resignation of M. Deschanel from the French Presidency is imminent. Since his recent railway accident the President has suffered from cerebral anaemia, inducing forgetfulness, and he has intimated his intention of resigning. It is anticipated that as soon as a formal letter is in the hands of M. Millerand, both House of Congress will be invited. M. Millerand has declared that he will not stand for the Presidency.

LONDON, September 16. The *Echo de Paris* states that M. Millerand's candidate for the Presidency is M. Jonnart, formerly Governor of Algeria. The only opposing candidate will be M. Raoul Peret, President of the Chamber.

Accident to M. Deschanel.

LONDON, September 15. The *Daily Express* Paris correspondent states, that the sudden rush of the Minister of the Interior to Aix-les-Bains to consult M. Millerand was due to an incident which occurred on Friday. M. Rambouillet said, that M. Deschanel was wandering in the Chateau-grounds unattended, when he fell into a lily pond, where he remained a considerable time. He was eventually found and dragged out exhausted, by a gardener.

Murder of Count Tisza.

Court Martial Verdict.

LONDON, September 16. BUDAPEST.—It is now two years since the ex-Premier, Tisza, was assassinated, but the court martial which has been trying those concerned has only now given its verdict. Two men have been sentenced to death, one to fifteen years' hard labour and one to three months imprisonment.

The Italian Earthquake.

LONDON, September 16. ROME.—It is semi-officially stated that the loss of life in the recent earthquake proves to have been 174, which is considerably less than was at first reported. That the victims were not more numerous was due mainly to the fact that the mountainous zone affected is very thinly inhabited, and the destruction wrought was limited to very small places, scattered over the countryside. Government's prompt measures have resulted in normal life being already resumed everywhere. The houses destroyed have been temporarily replaced by huts.

Bill in National Chamber.

LONDON, September 16. ROME.—After hearing representatives of the owners and metal workers Sir. Giolitti appointed a commission composed of the representatives of both to draft a bill dealing with the control of factories, which the Government will submit to the Chamber when it reassembles.

The Polish Peace.

Disarmament Deadlock.

LONDON, September 16. Telegrams from Riga despatched on the eve of the Russo-Polish peace negotiations, state that M. Joffe, head of the Soviet Delegation, ominously declared in the course of an interview that they intended to adhere to the original demand for the reduction of the Polish Army, but they could not guarantee the mutual disarmament owing to the general international situation. In this connection the Poles have up to the present declared that they would only agree to disarmament, if mutual.

Railway Service Curtailed.

LONDON, September 16. BELFAST.—A telegram says, that the Great Northern Railway Company of Ireland announces that owing to the refusal of many employees to work trains carrying military or police, railway communication between Dundalk and Enniskillen will be closed down on September 20th for an indefinite period. The Dublin and Belfast services will also be curtailed.

Miner's Crisis.

Miner's Peace Move.

Attempts at Settlement.

LONDON, September 16. The miners invitation to Sir Robert Horne to meet the Miners Executive to-day, which met with a prompt response, is regarded as a definite peace move, as the purpose of a further interview must be the desire to make another attempt to find a basis for settlement. Though the path to a compromise satisfying to both sides is strewn with difficulties, fresh hope lies in the belief that the miners are shifting their position as regards the indivisibility of their two claims. It is noteworthy in this connection, that Mr. Smillie in the course of a full statement of the Miners' case, for the first time placed the wages claim in the foreground. There are only ten days before the strike becomes operative, and according to the rules of the Federation, a fresh ballot will be necessary to nullify the decision to strike, although the Miners' Executive can postpone the strike notices.

Cotton Operatives Strike.

LONDON, September 15. The spinning room operatives of fifty cotton mills near Oldham struck to-day as a protest against their executive council signing an agreement reducing the wages of piecers and minders without previously taking a ballot of members. The trouble is expected to spread to Oldham.

Electricians' Dispute Settled.

LONDON, September 16. As a result of the National Joint Industrial Council's recommendation, the electricians' dispute is settled. Representatives of the employers and the Electrical Trades Union, in the course of the meeting this afternoon, decided that work should be resumed as soon as possible.

Latest Telegrams.

(Reuter's Agency.)

LONDON, September 16. The Conference of the Miners Executive and Sir Robert Horne held privately to-day, adjourned till noon to-morrow. The hopes of the settlement are said to be brighter. That hitherto, owing to the indications that the miners leaders in view of the lack of public enthusiasm for their efforts to reduce the price of coal might modify their demands indeed, according to the *Evening Standard* labour correspondent, the miners have definitely dropped the demand for the reduction of fourteen and two pence in the price of the coal and are seeking instead an assurance that any advance in wages shall not affect the consumer.

LONDON, September 16. At the inquest to-day on Lieutenant-General Babbie, who was found dead in an armchair in a hotel at Knocke where he was on holiday with his wife and daughter. It was stated that he had previously been apparently in his usual health and death was due to heart failure. Replying to the Coroner's Lady Babbie stated that she had never known General Babbie to take drugs. He bore no grudge against anybody in connection with the Mesopotamia report. He said that he was not to make any grievance but to enjoy himself for the rest of his life. A verdict of death from natural causes was returned.

LONDON, September 16. NEW YORK.—A terrific explosion which shook the principal business parts of the city occurred at noon to-day killing, according to the latest estimates, thirty and injuring 170. The cause is hitherto not known but at present it is attributed to the result of a collision between a motorcar and a van loaded with dynamite outside the offices of financiers, Messrs J. Pierpont Morgan and Company. Four employees of the firm were killed in office. The explosion had devastating effects over all the lower Manhattan.

LONDON, September 16. In connection with the city reports of failure in Ceylon, involving a Parsi firm the *Times* draws attention to the present unsatisfactory character of the market for Eastern business and emphasises that Indian and other Eastern markets are at present glutted with stocks. The Natural cure lies in the liquidation of the stocks.

LONDON, September 16. BERLIN.—The *Vossische Zeitung* publishes an interview with Mr. Jevanjee described as a wealthy Bombay merchant who has arrived in Berlin from London. He is said to desire the establishment of direct Indo-German Steamship Service with the assistance of some wellknown German line.

LONDON, September 17. There are growing indications of serious unemployment throughout the country in the coming winter. Short time had become general in Yorkshire and prospects of clothing trade are described as exceptionally dark. The men unemployed in winter are expected to total fifteen to twenty thousand on the Mersey, and the position at Bristol is described as really grave and the men are becoming desperate. The Blackness has extended to the ship repairing yards and boot and tailoring trades and there is also much unemployment amongst the clerks. Meanwhile the authorities and the municipalities throughout the country are considering alternative schemes and many road improvement works are likely to begin shortly.

LONDON, September 16. To-day's conference between Sir Robert Horne and the Miner's Federation Executive was most conciliatory on both sides that has occurred during the present crisis. After meeting in the morning, it adjourned at midday for two hours during which, Sir R. Horne saw Mr. Lloyd George. The official account of the proceedings shows that the men submitted proposals for:—(1) the immediate concession of wages demand. (2) No increase in the price of Home-consumed coal owing to the foregoing. (3) The appointment of a Representative Tribunal to inquire into the question of reducing the price of the domestic coal with Government undertaking to accept its report. (4) Inquiry into the causes of declining output. The Executive also expressed the desire to accept the Government proposal for inquiry with a view to revision of the present complicated system of calculating wages.

In this connection, Mr. Smillie admitted that the substitution of fixed rates for the piece rates was one of the causes of the declining output but he said that if piece rates were adopted the men wanted security against the reduction in those rates as the output increased. Sir R. Horne agreed to the justice of the last demand and said that other proposals were a great advance towards the peaceful settlement, especially the way the men had coupled the question of the increase in wages with suggestions as regards the increased output, but added that there was no possibility of accepting the third proposal. Further discussion revealed a sharp difference of opinion on the subject of demand for the immediate increase in wages. Sir R. Horne refused to agree to this without prior investigation by an impartial tribunal Mr. Smillie declared that this must be settled before other demands were considered and said it would be useless to try to get the Miners Conference to postpone the strike unless he could tell that wages demand would be granted. Sir R. Horne agreed that if an increase in the output was assured an advance in wages could doubtless be given. The Conference adjourned till to-morrow.

Trade Relations with Russia.

LONDON, September 17. Despite what is tantamount to the ejection of Mr. Kromoff, trade relations are being continued by M. Karassin. He has concluded already cloth contracts with a Yorkshire firm involving two millions the sterling delivery to take place within three months. It is anticipated that further announcements with regard to leather and machinery contracts will be published very soon.

LONDON, September 16. NEW YORK.—The police last night reported that it had found evidence that explosion was caused by a huge bomb. The disaster caused panic throughout the entire New York financial district. It occurred during luncheon hour when the Wall street was thronged. A tremendous hole in the middle of the Wall street marks the spot, where the explosion occurred. Eye witnesses in the immediate vicinity were all either killed or seriously injured. Hence the mystery surrounding the disaster, Mr. Morgans offices were completely wrecked. According to latest estimates the number of injured is five hundred.

LONDON, September 16. PARIS.—M. Clemenceau replying to an inquiry as to whether he would stand for the Presidency, characteristically replied that he was too old to be elected in January and felt too young to accept now. He was going to India to the jungle to hunt tigers which would be much less dangerous than the French politics.

(ASSOCIATED PRESS.)

His Excellency the Governor General has decided to appoint Hon'ble Mr. Alexander Phillips Muddiman C. S. I. C. I. E., who will be nominated as member of Council of State, to be the first President of that body.

Anchor Line S. S. *Eastasia* homeward bound arrived at Marseilles on Tuesday 14th instant. Sindhis Steam Navigation Company S. S. *Loyalty* which left Bombay on 23rd August reached Marseilles on 14th instant.

గణపతి మహోత్సవము.

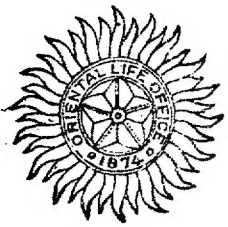
ఈ నెల 16 తేదీన యశవంతి కృష్ణుల పాత కాలాధిపత్యము శ్రీ లింగ యశవంతి సంభూతు విద్యార్థులు గణపతి మహోత్సవము జరుగఁదలచుచున్నారు. ఉదయమున గణపతి, సుబ్రహ్మణ్యములు, శివశిఖరము, భవనమొకటి, విద్యార్థుల జయజయ నినాదములతో, స్వప్రసాదములతో నగ్రాచార్యుల ను సేవించి, ఆ తర్వాత భవనమున భూమి నా విధానము లాసరిరి.

తరువాత సాయంత్రము 8 గంటలకు పాతకాలాధిపత్యము నుండి నడక సంభూతు కర్రలను సేవించఁదలచిరి. ఆసభకు (బహుశా కాశీనాథుని సాంఘికరాయవంతులుగాను అగ్రాధికారిగను నుండిరి. (ప్రతిగ్రామమున నీ కార్యములను చదివించుచు, తాని ప్రామాణ్యమును విషయమును గురించి ఉత్సాహించిరి. పాతకాలాధిపత్యము సంభూతు 5-8-1920 తేదీన సాంఘికరాయవంతుల జయముగాసభలను గావించి నుండి గాంచుచున్నందున సంభూతును చున్నది— పాతకాలాధిపత్యము.

మొట్టమొదట నవస్థాపనా వార్షికోత్సవము :— మొట్టమొదట నవస్థాపనా వార్షికోత్సవము ఈ నెల 16 తేదీ సాయంత్రము రాజమండ్రి కళాకాలాధిపత్యమున మహారాజు శ్రీ వివాక్ బహద్దర్ శివశిఖర సేవించఁదలచుచుండిరి. యి. వి. యల్., గారి యాధిపత్యమున జయ ప్రదము గావించి గిరి (బహుశా శ్రీ. క. తా. వ. భా. ని. చుట్టది) సేవించి కృష్ణులకు అంభోధావయించును, శ్రీమన్ విద్యార్థి నమస్కారము అప్పలాచారిగారు సంభూతులను సేవించిరి. బహుశా అసభకు జగన్నాథ కృష్ణులకు కొన్ని కవ్యములను చదివిరి. సభాధ్యక్షుని ఉత్సాహమున కలకారి రసమయి విజయమునండి కొన్ని భాగములు సేవించుచును ఒక, హిందీ కాలమునండి కొన్ని భాగములు హిందీభాషయందును, ఒక ప్రసాదమును కళాకాలాధిపత్యమున, బహు చాచకముగా విద్యార్థులచే

నీకు తామర బాద గలదా?

కట్టి 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 3-12. 100-8 రు. 25. తామర, తీట, గజ్జిక, ముంచిముందు ఒక్క మా తామరలెము దబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగయిదు సార్లు రాదినయెడల మీ తామర నిర్మూల మగును. నయముగానియెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసుకొన వచ్చును. హా! నిదురపట్టుక బులుబులు బులుకుముందు ఆవధి పరచుకొను పద్ధతి అన్నతాంజనముదీపా, రీతంబు కట్టివీధి, మదరాస్.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

మొత్తం సాగునీటి సౌకర్యం

1874 సం. స్థాపితము.
హైదరాబాద్, బొంబాయి.
మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్స్.

ఫస్టును రూ. 5,15,00,00 వైగానే యున్నది.
1919-వ సంవత్సరము నందు

వరుసజీడి ,, 84,98,305

ఇవ్వల జరుగుచున్న అవకాశము

రెన్యుల మొత్తము ,, 24,63,20,000

మునుపటికంటె ఇవ్వడు పాలిసి

దాగుకు పాస్టిగా చెల్లించిన

మొత్తము ,, 5,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున వసూలుచేయుటకు ఏజెంట్లు

కావలయును. వారు అనుభవ శాలియుగ నుండ

వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలక్షణ

మునకు వ్రాయుడు. 67%

Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు వలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడలకు 1920-వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెలకు కావలసిన 1,60,000 పానుల ఉపవలు సప్లయచేయుటకు ధరల వట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈ నెల 22-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు అంగీకరింపబడును. ప్రతిపెండరును ఒక కవరులో ఉంచి బాగుగా అతికించి కవరుపై 'ఉపవలు సప్లయ చేయుటకు పెండరు' అని వ్రాసి వంతువలెను. మాదిరిలు తెల్ల సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి వంతుచు రూ. 50 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ పెండరు దారుని ధరలు అంగీకరింపబడునో అతడు 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు మొదటి తేదీ మొదలుకొని 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు 31-వ తారీఖు లో వల వసూలుకాలం చీఫ్ సూపర్ టెండరు గారివలన ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు ఉపవలు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపార్ట్ అయిన ట్రీవెల్ యన్ బేషన్ వద్ద నిర్ణయకాలమునందు డెలివరీ చేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన పెండరుదారుడు ప్రైవరత్తుల ప్రకారము తాను నెరవేర్చునట్లు పెండరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను.

హైదరాబాద్ మొత్తం } కే. రాఘవేంద్రరావు,
మదరాసు కార్పొరేషన్ } హైల్డ్ ఆఫీసరు
14.9.1920.

గవర్నరు మొత్తం గ్రామముల హెచ్చు కరణములు.

అయ్య, పరిశోధనా కమిషన్ కరణములను హెచ్చుగ నుండునని నెం 499/1-8-20 ఉ. జి. వో. లో దొర కరణములకు తెలియజేసి వుండుటవల్లను కాననిర్యాణ కరణముల గౌరవనీయులగు అనామధుడు తంబిచర్లయ్యగారు కరణముల వేరకాభివృద్ధిని గురించి అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు గా వేరకరణము అభివృద్ధి చేయని కరణములు అసంక్రమి పొందియున్నారని మేము యెరుగుచున్నది. దొరకరణములకు ప్రత్యేక ప్రకారము ఇచ్చుటవల్లను పీఠం దొరకరణములకు వ్యాజ్య అభిప్రాయము కలిగి యున్నారనియు కాలరీమిటివారి నూచ నుగురించి విచారించుటకు విభాగము కమిషనరుగా యేర్పడిన వ్యాజ్య దొరకరణ విచారణవర్గవసానమున అభివృద్ధి చేయ బడుననియు సమ్మి దినములు తెక్కించుకొనుచు పీఠ కాలము గడుపుచుండిరి. గ్రామోద్యోగ సంఘముల వత్తున వ్యాజ్య దొరకరణము కొద్ది సూక్ష్మగల విభాగముల వంతువడినది. ఇంకను చాల విభాగముల వంతువడవైయున్నది. కొన్ని సంఘముల వత్తున ప్రతినిధులు వారిని దర్శించి కష్టములను నివేదించుటకు తీర్మానింపబడుటచేత అట్లు నివేదించుటకు అనకాపి మిప్పించుకొని ప్రార్థనలు వంతువడివున్నది. కాని యింతలో అభివృద్ధి కరణము గ్రామోద్యోగ సంఘములు తెలుసుకొనుట వై సను అనకాపి వత్తునందా బోర్డువారిలో సంప్రదించి హెచ్చుకరణముల వేరకరణములను కరణములను నెక్కువనంద నక్కురలేదని బోర్డువారి సలహానామంబడి వానినామాయించు రాజు పీఠం చూపి దొరకరణములకు వత్తు ప్రస్తుత ఆర్థిక కమిషన్ వద్దను వర్తింపజేసిరి. దొరకరణములకు యాదినమున పీఠం వివరీత అవ్వాయు ము కావించిరి. దొరకరణములకు కరణములలో వారివారికిగల వత్తులనుకూడా హెచ్చుకరణముగాని బాధ్యతా విశేష నేరము నుగాని తమ వ్యక్తితో నుండునని వ్యాజ్యము కలగజేయలేదు సరికదా. హెచ్చు కరణముల వట్టు యీ దుర్భరకాటకపు కాలములో యింతకంతయు కృతజ్ఞతనంబుటవచ్చు నేరు అ వ్యాజ్య మేమిగలదు? కావున హెచ్చు కరణములకు నేరు గలిగి యీ అకాభంగమున గ్రామోద్యోగ సంఘములు వంతున బోర్డువారికిని దొరకరణములకునీ తెలియజేయ ప్రార్థించుచున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వత్తున హెచ్చుకరణములకు గ్రామమునకును నిర్ణయించిన విధముననే ప్రత్యేక కరణమున కను కష్టములను దొరకరణములకు తెలుపుకొన వలసియున్నది. ఇందుకు గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామోద్యోగ సంఘ జనరల్ కలెక్టరీ అయ్యగారి తిరువితానముగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ మూలమున యివ్వవలెనో తమ ఆమోదమును తెలిపియున్నాడు. కాని యీ కరణములకు మొదలయిన నిమిషముల గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని హెచ్చుకరణములకు తమ అభిప్రాయములను యాదినకు తిరువితానముగా నామ తెలుపు ప్రార్థించు.

25-8-20. పాణింగివల్లి రామచంద్రరావు.
కరణము, పేకి, గోదావరిజిల్లా.

1916 వ సంవత్సరమున విద్యా కరణము, గ్రామములకు గూర్చియు గ్రామము ఇన్ ఎడ్ కోడులోని నిబంధనలకు అనుగుణము చేయవలెననియు కోరిరి. ఈ తీర్మానములకు ప్రభుత్వము వారు డైరెక్టరుగార్ని వంపి వారి అభిప్రాయమును కనుగొనిరి. కోడికాలములో ప్రభుత్వములో మార్పులు జరుగవై యున్నది. గ్రామములకు గూర్చి ప్రస్తుత మాపున చేయబడినవియు, గ్రామము ఇన్ ఎడ్ కోడులోని నిబంధనలకు అనుగుణమున కర్మకానింపబడినవియు తెలిసి. ప్రస్తుతము, నిప్పుకాముల విద్యావిభాగములకు నిబంధనలకు అనుగుణముగా నామ తెలుపుచేయుటకు డైరెక్టరుగారి రాజ్యకొనటచే, ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత మాపున చేసిరి.

ప్రస్తుతపు క్విటేన్ పాట్లములకట్ట 3 వైశుల కిమ్మలకు చున్నది. ఇకముందు కట్ట 6 వైశుల కమ్మలములకు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు. పోస్టుమాస్టరు 100 పాట్లములకు కట్టకు పానుకు రూ. 1-12.0 ల నుండి రూ. 2-8.0 ల కమిషన్ నివ్వబడును. ఇది, యీ సంవత్సరము అక్టోబరు మొదటి తేదీ నుండి అమలులోనికి వచ్చును. క్విటేన్ ఫర్ మార్కెట్టులో హెచ్చుటచే నీ మార్పు కలిగినదని తెలుపుచున్నాడు. స్థానిక వైద్యకాలములకు, తక్కువధర కిక్కిరబడును. పోస్టు ఆఫీసులలో ధర యెక్కువగా నుండుటచే వుండుకొనుటచే తగ్గినను, వైద్యకాలములో, ధర తక్కువగా నుండుటచే, కొనుబడి హెచ్చుచున్నది.

స్టీము రులు.

శేవులో నిలువ యున్నది.

చెన్నై పురి సెప్టెంబరు 18-వ తేదీ.

స్టీము రులు	చెన్నై పురి ఏజెంట్లు	బయలుపేరు	వేరు	వేరు	వేరు
నూజికోమాడు	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	17
పిన్సెనీపా	బెన్సు కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	17
కల్పా (లండా)	లిన్సీ కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	18
ఇమాని	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	—
ఊరూ	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	—

రాజ్ పు స్టీము రులు

స్టీము రులు	చెన్నై పురి ఏజెంట్లు	బయలుపేరు	వేరు	వేరు	వేరు
శుక్రా	లిన్సీ కంపెనీ	రంగూన	రంగూన	రంగూన	19
నిలోను	బెన్సు కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	28
జనరల్ గోంథి	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	21
తారా	లిన్సీ కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	22
తాంగ్	"	"	"	"	26
రైస్ ల్యాండ్	లిన్సీ కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	24
సాకు నెల్లు	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	లివర్ పూ	5 అ

వాతావరణ స్థితి

1920 సం. సెప్టెంబరు నెల 18-వ తేదీ కనివారము

జిల్లా మార్పు	అత్యధిక	అత్యధిక	అత్యధిక	అత్యధిక	అత్యధిక
అత్యధిక	90.0	84.6	...	24.97	28.64
విశాఖపట్టణము	90.1	85.6	...	11.85	22.85
కాకినాడ	95.5	87.5	...	17.21	21.56
బందరు	90.6	84.5	...	17.05	23.18
గుంటూరు	94.5	85.8	0.20	19.01	21.80
నెల్లూరు	98.4	85.0	...	6.48	10.95
మద్రాసు	92.0	84.4	...	6.80	15.18
హైదరాబాదు	90.4	81.8	0.08	18.88	24.19
అనంతపురము	92.6	82.0	0.08	9.70	12.59
బళ్లారి	91.8	81.7	0.84	9.19	11.58
కర్నూలు	88.4	80.6	0.86	6.78	19.16
కడప	95.0	86.8	...	15.50	18.46
బెంగళూరు	92.8	75.1	0.02	16.58	21.96
నెల్లూరు	92.5	88.8	0.56	11.07	21.25
సేలము	89.4	80.4	0.45	17.58	24.08
కోయంబతూరు	87.7	77.0	...	7.45	8.89

ఎడ్వర్డు బార్నెట్, ఆక్టింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

A SPECIALITY
Fragrant & Dainty
GOVT. SOAP WORKS,
CALICUT.

(2292)

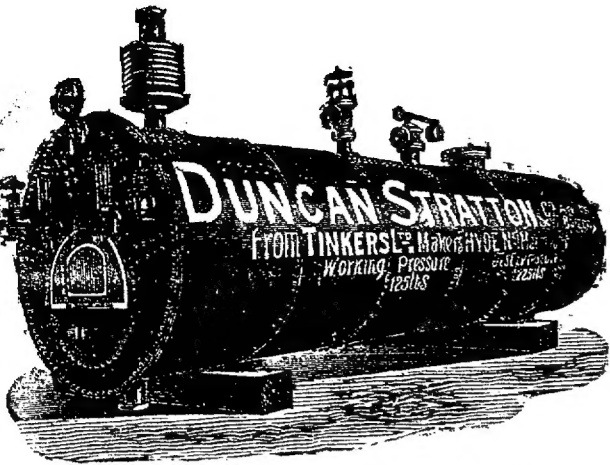
నాకూరు

పి. శి. వ. అందుకంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం,
(2878) పరిశోధన, నల్లూరుజిల్లా, (Via) మింగోలు.

DUNCAN STRATTON & Co.

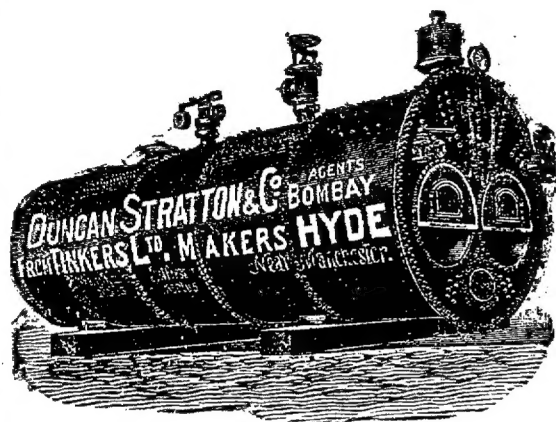
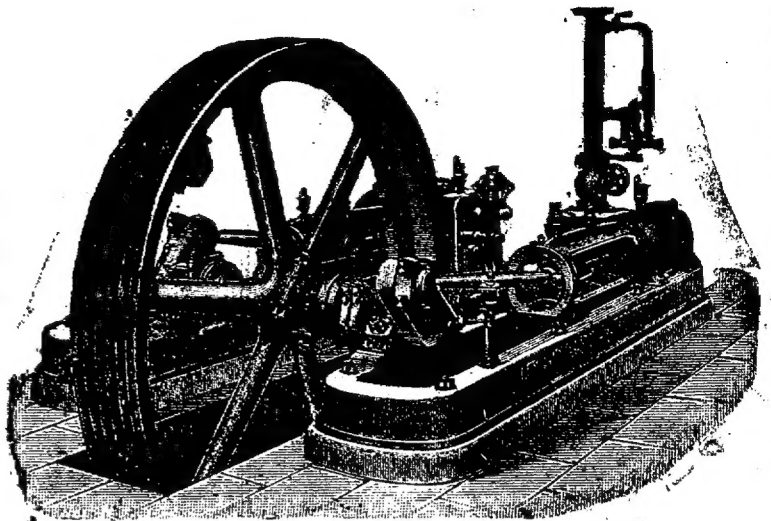
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ పథి, బొంబాయి.

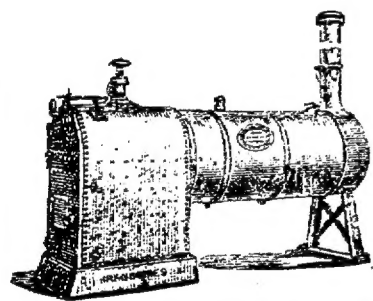
హైడ్రాను స్ట్రీట్ కార్ నిష్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
4 అ. మొదలు 6 అ. 6 అ.
వరకు ఉంటున్నాయి.
స్టీంబర్నింగు ప్రెషరు
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.

హైడ్రాను స్ట్రీట్ లంకా మేర బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉంటున్నాయి.

పొడవు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అ. వరకు ఉంటున్నాయి.
మొదలు 100 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.
స్టీంబర్నింగు ప్రెషరు 80 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.

లోకో మోటివ్ బయిలర్ బాయిలర్లు.
స్టీంబర్నింగు ప్రెషరు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.

పొడవు 8 అ. మొదలు 10 అ. వరకు ఉంటున్నాయి.
మొదలు 80 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.
స్టీంబర్నింగు ప్రెషరు 80 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.

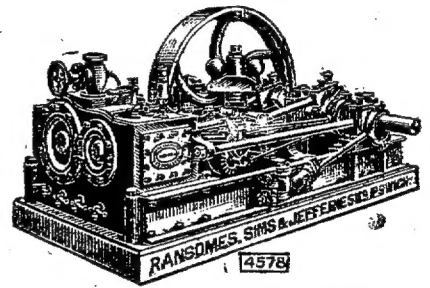
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయవచ్చు.

దూది జిప్సొంగు మెషిన్, కాటానామా
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది పిండింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనెమిల్లు మెషిన్

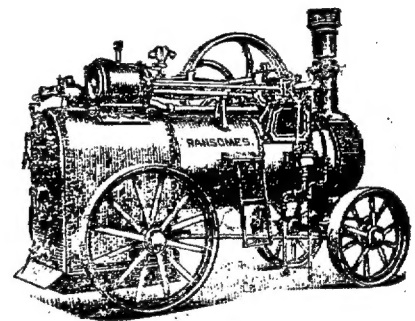
మంచుగడ్డకేయ మెషిన్ [సామానులు]
కట్టు బియ్యము చేయ మెషిన్ కాటి
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, కట్టపాతా శుభ్రమైన కొరముట్లు
కరకన్ నూనె వడడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్టు) కొరముట్లు
శేతులు వర్క్సును కొరముట్లు
స్టీము మెషిన్లు, కట్టింగులు, మెషిన్లు
రాబ్ విరక్ అండు కాగితము విరక్ తుట్టలు.
కగంజా అన్నిరకముల సామానులు.

సెడ్ బైసెడ్ కాంపౌండు
హిందూస్థాని ఎంజినులు.

(కాన్స్ట్రక్షన్ మొననుండి పోల్స్ ఫియట్ సినిమా)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజినులు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీము ప్రెషరు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — డ్రా, లోకో మోటివ్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెషరు 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

తెలవాద (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేవల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, వడికము, రొమ్ముపడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెబుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని దబ్బీతో నహా కల దూ. 0-10-0; డబ్బా 1-8 దూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు కలుగు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

